GENERALINIO ADVOKATO ANTONIO TIZZANO IŠVADA, pateikta 2004 m. gegužės 25 d. [1]

Turinys

I — Teisės aktai ..... I - 993

II — Faktinės aplinkybės ir procedūra ..... I - 994

Koncentracija, apie kurią pranešta, ir procedūra Komisijoje ..... I - 994

Ginčijamas sprendimas ..... I - 996

Skundžiamas sprendimas ..... I - 1002

Apeliacinis skundas ir procedūra Teisingumo Teisme ..... I - 1009

III — Teisinis vertinimas ..... I - 1009

Bendros pastabos dėl apeliacinių skundų dėl Pirmosios instancijos teismo sprendimų I - 1010

Apeliacinio skundo pagrindas dėl teisės klaidos dėl reikalavimų, keliamų pateiktiems įrodymams, ir teisminės kontrolės apimties ..... I - 1011

a) Bendro pobūdžio Komisijos kritika ..... I - 1011

b) Pirmosios instancijos teismo padarytų klaidų „konkretus pavyzdys" ..... I - 1017

c) Išvados dėl pirmojo apeliacinio skundo pagrindo ..... I - 1023

Dėl apeliacinio skundo pagrindo dėl reikalavimo, kad būtų atsižvelgta į tam tikro elgesio neteisėtumą ir paprasčiausius elgesio įsipareigojimus ..... I - 1024

Apeliacinio skundo pagrindas dėl atskirų SBM mašinų rinkų apibrėžimo, atsižvelgiant į jų galutinį naudojimą ..... I - 1028

Apeliacinio skundo pagrindas dėl *Tetra* dominuojančios padėties sustiprinimo kartono rinkoje ..... I - 1031

1 — Originalo kalba: italų.

Dėl apeliacinio skundo pagrindo dėl *Tetra* dominuojančios padėties sukūrimo SBM mašinų rinkoje ..... I - 1038

a) Komisijos prieštaravimai ..... I - 1039

b) Klaidų Pirmosios instancijos teismo išvadoje poveikis ..... I - 1044

Baigiamosios pastabos dėl apeliacinio skundo pagrįstumo ..... I - 1045

Bylinėjimosi išlaidos ..... I - 1046

IV — Išvada ..... I - 1046

1. Šios bylos dalykas yra Europos Komisijos pateiktas apeliacinis skundas dėl 2002 m. spalio 25 d. Pirmosios instancijos teismo sprendimo *Tetra Laval prieš Komisiją* (T-5/02, Rink. p. II-4381), kuris panaikino 2001 m. spalio 30 d. Komisijos sprendimą (C (2001) 3345 galutinis) dėl koncentracijos nesuderinamumo su bendrąja rinka ir EEE susitarimu (Byla Nr. COMP/M.2416 – *Tetra Laval/Sidel*).

I — Teisės aktai

2. Kaip žinoma, siekiant prisidėti prie „sistemos, užtikrinančios, jog vidaus rinka nebus iškreipta", sukūrimo (Europos ekonominės bendrijos sutarties 3 straipsnio f punktas, po pakeitimo – Europos Bendrijų sutarties 3 straipsnio g punktas, dabar – EB 3 straipsnio g punktas), Tarybos reglamentu (EEB) Nr. 4064/89 [2] (toliau – Koncentracijų reglamentas arba reglamentas) buvo įvesta koncentracijų Bendrijos mastu kontrolė [3]. Šiuo tikslu jis konkrečiai nustatė, kad išankstinis pranešimas apie tokias operacijas turi būti pateiktas Komisijai, kuri įpareigota įvertinti jų suderinamumą su bendrąja rinka.

3. Pagal reglamento 2 straipsnio 1 dalį atlikdama vertinimą Komisija atsižvelgia į:

„a) poreikį palaikyti ir plėtoti veiksmingą konkurenciją bendrojoje rinkoje, tarp

2 — 1989 m. gruodžio 21 d. Tarybos reglamentas (EEB) Nr. 4064/89 dėl koncentracijų tarp įmonių kontrolės (OL L 395, 1989 12 30, p. 1; pataisytas OL L 257, 1990, p. 13). Reglamentas (EEB) Nr. 4064/89 buvo pakeistas 1997 m. birželio 30 d. Tarybos reglamentu (EB) Nr. 1310/97 (OL L 180, p. 1).

3 — Reglamento 3 straipsnyje yra paaiškinta, ką reiškia „koncentracijos", o 1 straipsnio 2 ir 3 dalyse išaiškinta, kokiomis sąlygomis koncentracija gali turėti „Bendrijos mastą".

kitų klausimų atsižvelgiant į visų susijusių rinkų struktūras ir realią arba potencialią Bendrijos viduje arba už jos ribų esančių įmonių konkurenciją;

b) koncentracijoje dalyvaujančių įmonių padėtį rinkoje, jų ekonominį ir finansinį pajėgumą, tiekėjams ir vartotojams prieinamas alternatyvas, jų galimybę naudotis tiekimo arba realizacijos rinkomis, bet kokias teisines ar kitokio pobūdžio patekimo į rinką kliūtis, atitinkamų prekių ir paslaugų pasiūlos ir paklausos tendencijas, tarpinių ir galutinių vartotojų interesus, techninės ir ekonominės pažangos plėtrą, kiek ji yra naudinga vartotojams ir nesudaro kliūčių konkurencijai."

4. Paskesnės 2 straipsnio dalys numato, kad:

— pirma, „koncentracija, kuri nesukuria ar nesustiprina dominuojančios padėties, ir dėl to nėra itin apribojama veiksminga konkurencija bendrojoje rinkoje arba didelėje jos dalyje, laikoma suderinama su bendrąja rinka" (2 dalis),

— ir „koncentracija, kuri sukuria arba sustiprina dominuojančią padėtį, ir dėl to itin apribojama veiksminga konkurencija bendrojoje rinkoje arba didelėje jos dalyje, yra laikoma nesuderinama su bendrąja rinka" (3 dalis).

II — Faktinės aplinkybės ir procedūra

Koncentracija, apie kurią pranešta, ir procedūra Komisijoje

5. Atitinkamos skundžiamo sprendimo faktines aplinkybes aprašančios dalys nusako:

„9. 2001 m. kovo 27 d. *Tetra Laval SA*, privati pagal Prancūzijos teisę įsteigta bendrovė, visiškai *Tetra Laval BV* pri-

klausanti dukterinė bendrovė (toliau – *Tetra* arba ieškovė), kontroliuojančioji bendrovė, priklausanti *Tetra Laval* grupei, paskelbė viešą pasiūlymą dėl viešoje apyvartoje esančių Prancūzijos akcinės bendrovės *Sidel SA* (toliau – *Sidel*) akcijų pirkimo. Tą pačią dieną *Tetra Laval SA* įsigijo maždaug 9,75 % *Sidel* akcijų iš *Azeo* (5,56 %) ir *Sidel* vadovų (4,19 %).

<...>

11. Pateikusi pasiūlymą *Tetra* įsigijo maždaug 81,3 % laisvoje apyvartoje esančių *Sidel* akcijų. Pasibaigus pasiūlymo galiojimui, ji įsigijo tam tikras papildomas akcijas, padidindama savo dabar turimą portfelį iki maždaug 95,20 % akcijų ir 95,93 % balsavimo teisių *Sidel*.

12. *Tetra, inter alia*, priklauso įmonė *Tetra Pak*, daugiausiai veikianti skystų maisto produktų kartono pakuočių srityje, kurioje *Tetra Pak* yra pasaulinės rinkos lyderė. *Tetra* taip pat ribotai veikia plastiko pakuočių srityje, visų pirma didelio tankio polietileno (toliau – HDPE) butelių srityje, daugiausia kaip paruošėja (gamina tuščias pakuotes ir tiekia jas gamintojams, kurie vėliau užpildo pakuotes patys).

13. *Sidel* kuria ir gamina pakuočių įrenginius ir sistemas, visų pirma *Stretch Blow Moulding* mašinas (butelių pūtimo mašinos, toliau – SBM mašinos), kurios naudojamos plastikinių butelių iš polietileno tereftalato (toliau – PET) gamyboje. Ji yra pasaulyje pirmaujanti šių mašinų gamintoja ir tiekėja. Ji taip pat veikia barjero technologijos, leidžiančios naudoti PET su produktais, jautriais dujoms ir šviesai, srityje bei gamina išpilstymo į PET bei, mažesne mastu, HDPE butelius mašinas.

14. 2001 m. gegužės 18 d. Komisijai buvo pranešta apie operacijas, kurių metu *Tetra* įsigijo *Sidel* akcijų paketą.

15. Šalys sutaria, kad šios operacijos (toliau – koncentracija arba koncentracija, apie kurią buvo pranešta) yra įsigijimas reglamento 3 straipsnio 1 dalies

b punkto prasme ir kad koncentracija turi Bendrijos masto požymį 1 straipsnio 2 dalies prasme.

16. Komisija, 2001 m. liepos 5 d. sprendimu konstatavusi, kad koncentracija kelia rimtų abejonių dėl savo suderinamumo su bendrąja rinka ir Europos Ekonominės erdvės susitarimu (toliau – EEE susitarimas), pradėjo procedūrą pagal reglamento 6 straipsnio 1 dalies c punktą.

<...>

19. 2001 m. rugsėjo 25 d. ieškovė, siekdama išsklaidyti pirmajame pranešime apie pastabas išdėstytus nuogąstavimus dėl konkurencijos, pasiūlė prisiimti tam tikrus įsipareigojimus pagal reglamento 8 straipsnio 2 dalį.

<...>

21. 2001 m. spalio 9 d. ieškovė pasiūlė prisiimti naujus griežtus įsipareigojimus (toliau – įsipareigojimai), pakeičiančius pasiūlytuosius 2001 m. rugsėjo 25 dieną.

<...>

24. Komisija, vadovaudamasi reglamento 8 straipsnio 3 dalimi, 2001 m. spalio 30 d. sprendimu (Byla Nr. COMP/M. 2416 – *Tetra Laval prieš Sidel* (C (2001) 3345 galutinis) (toliau – ginčijamas sprendimas) pripažino koncentraciją, apie kurią buvo pranešta, nesuderinama su bendrąja rinka ir EEE susitarimo veikimu.

<...>

26. Remdamasi ginčijamo sprendimo išvadomis ir po atskiros administracinės procedūros, pradėtos 2001 m. lapkričio 19 d. nusiuntus *Tetra* pranešimą apie pastabas, Komisija 2002 m. sausio 30 d. priėmė sprendimą dėl priemonių pagal reglamento 8 straipsnio 4 dalį veiksmingos konkurencijos sąlygoms atstatyti (Byla Nr. COMP/M. 2416 – *Tetra Laval/Sidel*)."

Ginčijamas sprendimas

6. Apsiribojant tik esminėmis ginčijamo sprendimo dalimis ir pasiliekant teisę detaliau išnagrinėti tam tikrus šiai bylai svarbiau-

sius aspektus vėliau, ginčijamas sprendimas galėtų būti trumpai apibendrintas taip.

7. Komisija, bendrais bruožais apibūdinusi skystų maisto produktų pakuočių pramonę, ištyrė atitinkamas produktų rinkas, iš pradžių įvertinusi alternatyvių pakuočių medžiagų, o kartu ir alternatyvių pakuočių sistemų tarpusavio pakeičiamumą.

8. Šiai analizei Komisija manė esant tinkama taikyti „segmentavimą pagal galutinį panaudojimą", t. y. atsižvelgiant į pakuojamo skysčio rūšį įvertinti, ar įvairios pakuočių medžiagos ir sistemos yra tarpusavyje pakeičiamos [4]. Šiuo požiūriu ir atsižvelgdama į tai, kad *Tetra* ir *Sidel* veikia daugiausia kartoninių ir PET pakuočių sektoriuose, Komisija savo analizėje ypač didelį dėmesį skyrė gėrimams, kurie galėjo būti pakuojami į šias dvi medžiagas (t. y. „paprastiems" arba „jautriems" produktams), būtent: skystiems pieno produktams (skundžiamame sprendime vadinamiems „skystais pieno produktais" [5]), sultims ir nektarams (kurie ginčijamame sprendime ir skundžiamame sprendime paprastai vadinami „sultimis"), aromatizuotiems vaisių gėrimams be angliarūgštės (kurie ginčijamame sprendime ir skundžiamame teismo sprendime paprastai vadinami „aromatizuotais vaisių gėrimais") ir paruoštiems gerti arbatos bei kavos gėrimams (ginčijamame sprendime ir skundžiamame sprendime paprastai minimiems kaip „arbatos ir kavos gėrimai") [6].

9. Komisija, nagrinėdama dviejų medžiagų tarpusavio ryšį, pirmiausia atkreipė dėmesį į tai, kad nors jos „tradiciškai naudojamos skirtingiems gėrimams" [7], „PET yra tinkama medžiaga visiems produktams, kurie tradiciškai pakuojami į kartoną, pakuoti" [8]. Atlikusi išsamią analizę ir visų pirma „atsižvelgdama į naujausius bei būsimus technologinius pasiekimus ir su sąnaudomis bei rinkodara susijusius argumentus", Komisija priėjo prie išvados, kad „PET naudojimas paprastų produktų sektoriuose per artimiausius penkerius metus gerokai išaugs" [9].

10. Taip Komisija tvirtino, kad „nors (kartoninių ir PET pakuočių) sistemų pakeičiamumas šiuo metu dar nėra labai veiksmingas ir tiesioginis rinkos apibrėžimo prasme (t. y. jie yra silpni pakaitalai), ateityje tai gali pasikeisti". Ji taip pat nusprendė, kad, „atsižvel-

4 — Žr. ginčijamo sprendimo 40 ir 44 konstatuojamąsias dalis.

5 — Ši išnaša svarbi tik italų kalbai.

6 — Žr. ginčijamo sprendimo 12 ir 45 konstatuojamąsias dalis.

7 — 55 konstatuojamoji dalis, kurioje paaiškinta, kad „iki šiol PET ir kartonas paprastai buvo naudojami skirtingų gėrimų pakavimui. Daugiausia tai priklauso nuo skirtingų tokių pakuočių fizinių savybių. Kartonas neskaidrus, ir todėl tinkamas deguoniui ir šviesai jautriems produktams, bet negali būti naudojamas produktams su angliarūgšte. PET skaidrus ir tinkamas naudoti produktams su angliarūgšte, bet iki šiol buvo mažiau tinkamas deguoniui ir šviesai jautriems produktams. Dėl to kartonas buvo naudojamas daugiausia skystiems pieno produktams (pirmiausia pienui) ir sultims, o PET iš esmės buvo naudojamas vandeniui (natūraliam ir prisotintam angliarūgšte) ir angliarūgšte prisotintiems gaiviesiems gėrimams".

8 — 57 konstatuojamoji dalis.

9 — 103 konstatuojamoji dalis.

giant į tai, jog abi šios pakavimo sistemos naudojamos tame pačiame skystų maisto produktų pakuočių sektoriuje, į jų bendrus produktų segmentus, vartotojų bazę ir augantį aseptinės technologijos naudojimą, jos priklauso dviem gretimoms rinkoms" [10].

11. Tai konstatavusi Komisija pripažino, kad „būtina atlikti analizę, ar egzistuoja skirtingos atitinkamų produktų rinkos specialiems įrenginiams kiekvienoje pakuočių sistemoje" [11].

12. Atlikusi šią analizę dėl PET pakuočių sistemų [12] Komisija nusprendė, kad i) „didelio galingumo *Stretch Blow Moulding* (SBM) mašinos sudaro atskirą nuo mažo galingumo SBM mašinų rinką" ir „atsižvelgiant į specifines jautrių produktų savybes ir kainų diskriminacijos galimybę" „pagal galutinį panaudojimą egzistuoja atskiros atitinkamos rinkos kiekvienai klientų grupei, visų pirma kalbant apie keturis jautrių gėrimų sektorius" [13]; ii) įvairios „PET barjero metodų technologijos sudaro tos pačios produktų rinkos dalį" [14]; iii) egzistuoja „dvi skirtingos aseptinių išpilstymo į PET mašinų ir neaseptinių išpilstymo į PET mašinų produktų rinkos" [15] ir iv) „PET preformos yra atskira produktų rinka" [16].

13. Be to, dėl kartoninių pakuočių sistemų Komisija „nusprendė, kad yra keturios atskiros produktų rinkos: aseptinių kartoninių pakuočių mašinos, aseptinio kartono, ne-

10 — 163 konstatuojamoji dalis.

11 — 164 konstatuojamoji dalis.

12 — Dėl šių sistemų pažymėtina, kad „skystus maisto produktus pakuojant į PET butelius būtina naudoti skirtingus įrenginius, o prireikus ir barjero metodų technologijas. Pakavimo procesas vyksta trimis etapais: a) plastikinių preformų, t. y. plastikinių tūtelių, iš kurių gaminami PET buteliai, gamyba; b) tuščių PET butelių gamyba, naudojant plastikines preformas specialiose SBM mašinose ir c) pagamintų PET butelių užpildymas, naudojant tam skirtą išpilstymo mašiną" (ginčijamo sprendimo 20 konstatuojamoji dalis). PET pakavimo sistemose „skysčiai pakuojami dviem pagrindiniais būdais: pačių skysčių gamintojų ir butelių gamintojų. Kai skysčius pakuoja patys paruošėjai, jie turi pirkti pakavimo įrenginius ir gėrimų bendrovės patalpose įrengti pakavimo linijas. Paruošėjai gamina tuščias pakuotes, kurias vėliau arba užpildo išpilstymo bendrovės arba kurios parduodamos gėrimų bendrovėms išpilstymui pačiose įmonėse (ginčijamo sprendimo 15 konstatuojamoji dalis).

13 — 188 konstatuojamoji dalis.

14 — 199 konstatuojamoji dalis. Šiuo klausimu pažymėtina, kad „deguoniui jautrių produktų (pavyzdžiui, sulčių ar alaus) atveju PET butelio dujų barjero savybės turi būti pagerintos. <...> Siekiant sustiprinti PET barjero savybes, tradiciniai PET buteliai apdorojami barjero metodų technologija. <...> Šviesai jautrių produktų, pavyzdžiui, UHT pieno, atveju reikalingas šviesos barjeras" (ginčijamo sprendimo 22–24 konstatuojamosios dalys).

15 — 204 konstatuojamoji dalis. Šiuo klausimu pažymėtina, kad „neaseptinės išpilstymo mašinos paprastai naudojamos angliarūgštės prisotintiems gėrimams, mineraliniam vandeniui, maistiniam aliejui ir šviežiam pienui. Aseptinės išpilstymo į PET mašinos naudojamos konservuotoms sultims, vaisių gėrimams ar aromatizuotiems gėrimams be angliarūgštės, paruoštiems gerti arbatos ir kavos gėrimams ir skystiems pieno produktams" (ginčijamo sprendimo 21 konstatuojamoji dalis).

16 — 206 konstatuojamoji dalis.

aseptinių kartoninių pakuočių mašinų, neaseptinio kartono“ [17].

14. Komisija, pareiškusi nuomonę dėl atitinkamų produktų rinkų, toliau sparčiai išnagrinėjo geografinį šių rinkų aspektą ir priėjo prie išvados, jog jų atžvilgiu „atitinkama geografinė rinka yra EEE“ [18].

15. Vertindama koncentracijos, apie kurią buvo pranešta, poveikį konkurencijai, Komisija nustatė, kad jau prieš koncentraciją *Tetra* užėmė „dominuojančią padėtį aseptinių pakavimo mašinų ir kartono rinkoje bei pirmaujančią padėtį neaseptinių pakavimo mašinų ir kartono rinkoje“, be to, ji taip pat užėmė „dominuojančią padėtį visoje kartoninių pakuočių rinkoje“ [19]. *Sidel* savo ruožtu prieš koncentraciją, apie kurią buvo pranešta, užėmė „pirmaujančią padėtį didelio ir mažo galingumo SBM mašinų rinkoje visuose galutinio vartojimo segmentuose ir stiprią padėtį kitų PET pakavimo įrenginių, visų pirma aseptinio išpilstymo mašinų, antrinių įrenginių ir atitinkamų paslaugų srityje“ [20].

16. Tokiomis aplinkybėmis Komisija vertino, ar koncentracija, apie kurią buvo pranešta, sąlygotų vienos ar daugiau dominuojančių padėčių sukūrimą ar sustiprinimą Koncentracijų reglamento 2 straipsnio prasme.

17. Šiuo atžvilgiu Komisija visų pirma konstatavo, kad „siūloma operacija turi tiesioginį horizontalų poveikį, nes abi šalys veikia trijose atskirose produktų rinkose: SBM mašinų (mažo galingumo); barjero technologijų ir aseptinių išpilstymo į PET mašinų“. Komisijos teigimu „ir taip stipri *Sidel* padėtis“ dėl to „netrukus būtų dar labiau sustiprinta dėl koncentracijos“ [21].

18. Konkrečiau apžvelgdama koncentracijos „horizontalų poveikį“, Komisija nusprendė: i) kad „mažo galingumo rinka dėl operacijos

17 — 209 konstatuojamoji dalis. Dėl šių sistemų verta pažymėti, kad „skirtingai nuo PET, kur yra skirtingos gamybos stadijos (preformos, tušti buteliai, išpilstymas), skystų maisto produktų pakavimas į kartoną vyksta integravus pakuotės formavimą, išpilstymą ir uždarymą į vieną etapą <...>. Visos šios operacijos yra atliekamos vienos pakavimo mašinos gėrimų bendrovės gamykloje. <...> Egzistuoja aseptinio ir neaseptinio kartono mašinos ir visas pakavimo procesas į aseptinį ir neaseptinį kartoną yra skirtingas“ (ginčijamo sprendimo 28 konstatuojamoji dalis).

18 — 212 konstatuojamoji dalis.

19 — 231 konstatuojamoji dalis.

20 — 259 konstatuojamoji dalis.

21 — 263 konstatuojamoji dalis.

taptų labiau koncentruota" ir kad „*Tetra/Sidel* būtų stipriai pirmaujanti bendrovė visame SBM įrenginių spektre – nuo paprasčiausių mažo galingumo iki didelio galingumo ir labiausiai technologiškai pažengusių mašinų" [22]; ii) „kad šalių technologijų sujungimas gerokai sustiprintų naujo ūkio subjekto padėtį barjero metodų technologijų rinkoje", nors ir „ne tiek, kad būtų sukurta dominuojanti padėtis" [23]; ir iii) „kad naujas ūkio subjektas turėtų stiprią padėtį aseptinių išpilstymo į PET mašinų srityje" [24].

19. Toliau Komisija nagrinėjo koncentracijos „vertikalų poveikį" ir konstatavo, kad ji nulemtų, jog „*Tetra/Sidel* būtų vertikaliai integruota trijose pakuočių sistemose: kartono, HDPE ir PET". Tai galėtų „sukelti tiekimo konfliktą su nepriklausomais paruošėjais, galintį turėti konkurencijai prieštaraujantį poveikį". Vis dėlto Komisija nepadarė išvados, kad „šios problemos dėl vertikalios integracijos savaime sukurs dominuojančią padėtį PET įrenginių ar preformų sektoriuje" [25].

20. Po tokių išvadų dėl „horizontalaus" ir „vertikalaus" koncentracijos poveikio Komisija tęsė vertindama galimą „konglomerato" konkurencijai prieštaraujantį poveikį, kylantį iš aplinkybės, jog koncentracijos metu sukurtas subjektas užimtų stiprią padėtį gretutinėse rinkose, pavyzdžiui, kartono ir kartoninio pakavimo įrenginių bei PET pakavimo įrenginių. Toks vertinimas, jos nuomone, buvo būtinas dėl artimų sąsajų tarp įvairių rinkų dėl aplinkybės, kad „PET jau tampa svarbia alternatyvia kartoninių pakuočių atžvilgiu – arba jas papildo – jautrių produktų rinkose ir jo svarba didės" [26].

21. Šiuo požiūriu Komisija visų pirma įvertino, ar naujas ūkio subjektas galėtų pasinaudoti savo dominavimu kartono sektoriuje tam, kad įgytų dominuojančią padėtį PET pakuočių rinkose (vadinamasis „sverto efektas"). Šiuo klausimu, vadovaudamasi išsamia analize, Komisija priėjo prie išvados, „kad, sujungusi dominuojančią kartoninių pakuočių srityje bendrovę *Tetra* ir pirmaujančią bendrovę PET pakavimo įrenginių srityje *Sidel*, planuojama koncentracija sukurtų rinkos struktūrą, kuri naują ūkio subjektą paskatintų ir suteiktų jam instrumentų pakeisti savo pirmaujančią padėtį PET pakavimo įrenginių srityje, pirmiausia SBM mašinų (mažo ir didelio galingumo), naudojamų

22 — 269 ir 270 konstatuojamosios dalys.

23 — 282 konstatuojamoji dalis.

24 — 290 konstatuojamoji dalis.

25 — 324 konstatuojamoji dalis.

26 — 337 konstatuojamoji dalis.

jautriems produktams, sektoriuje, dominuojančia padėtimi. Tai taip pat greičiausiai sustiprintų naujo ūkio subjekto padėtį ir turėtų konkurencijai prieštaraujantį poveikį visoje SBM mašinų rinkoje" [27].

22. Vėliau Komisija vertino galimą koncentracijos, apie kurią buvo pranešta, poveikį *Tetra* dominuojančiai padėčiai kartono srityje. Šiuo atveju, manydama, kad „kartono ir PET pakavimo sistemos sudaro gretimas produktų rinkas, ir tai lemia tam tikrą konkurencinį spaudimą", ji priėjo prie išvados, jog „*Sidel*, kaip augančio konkurencijos šaltinio, pašalinimas iš gretimos rinkos sustiprintų *Tetra* padėtį kartoninių pakuočių sektoriuje" [28].

23. Galiausiai Komisija vertino, ar naujo ūkio subjekto dominavimas kartono ir PET pakavimo įrenginių rinkose galėtų sustiprinti jo turimą dominuojančią padėtį. Šiuo aspektu ji manė esant „tikėtina, jog dėl koncentracijos naujo ūkio subjekto padėtis jautrių produktų galutinio vartojimo sektoriuose iki minimumo sumažintų konkurentų pajėgumą ir padidintų patekimo į rinką kliūtis, ir taip sustiprintų dominuojančią padėtį atitinkamose kartono bei PET pakavimo įrenginių, ypač SBM mašinų, naudojamų jautriems produktams, rinkose" [29].

24. Įvertinusi koncentracijos, apie kurią buvo pranešta, poveikį konkurencijai, Komisija pradėjo nagrinėti *Tetra* pasiūlytus prisiimti įsipareigojimus, t. y.: i) „*Tetra* verslo SBM srityje pardavimas"; ii) „*Tetra* verslo PET preformų srityje pardavimas"; iii) „*Sidel* valdymas atskirai nuo *Tetra Pak* bendrovių" ir „tolimesnis pagal EB sutarties 82 straipsnį patvirtintų korekcinių priemonių taikymas" bei iv) „*Sidel* SBM mašinų pardavimo licencijos suteikimas klientams, išpilstantiems jautrius produktus, ir paruošėjams" [30].

25. Greitai išanalizavusi šiuos įsipareigojimus, Komisija vis dėlto nusprendė, kad jų „nepakanka pašalinti pagrindines su PET pakavimo įrenginių ir kartono pakuočių rinkomis susijusias abejones konkurencijos požiūriu", nes „du pardavimai turės minimalų poveikį naujo ūkio subjekto padėčiai"; licencija „ne tik nėra pakankama Komisijos nuogąstavimams dėl konkurencijos pašalinti,

27 — 389 konstatuojamoji dalis.
28 — 397 ir 399 konstatuojamosios dalys.
29 — 408 konstatuojamoji dalis.
30 — 410 konstatuojamoji dalis.

bet ir neatrodo esanti tinkamas sprendimas, nes taip rinkoje gali atsirasti sudėtingų mechanizmų, galinčių nulemti dirbtinį reguliavimą“ ir „dviejų elgesio įsipareigojimų savaime nepakanka nuogąstavimams dėl po koncentracijos susikłosiančios dėl rinkos struktūros pašalinti“ [31].

26. Todėl Komisija nusprendė, kad „turint omenyje pasiūlytų įsipareigojimų neperspektyvumą ir visišką netinkamumą išspręsti koncentracijos sukeltas konkurencijos problemas“, jie nebuvo „pakankami nustatytoms konkurencijos problemoms pašalinti, ir todėl negali pagrįsti sprendimo leisti koncentraciją“ [32].

27. Atsižvelgdama į pirmiau apibendrintus argumentus, Komisija nusprendė, „kad koncentracija, apie kurią buvo pranešta, sukurtų dominuojančią padėtį PET pakuočių įrenginių, ypač SBM mašinų, naudojamų jautrių produktų sektoriuje, rinkoje ir sustiprintų dominuojančią padėtį aseptinių kartoninių pakuočių įrenginių ir aseptinio kartono pakuočių srityse EEE, dėl ko būtų gerokai apribota veiksminga konkurencija bendrojoje rinkoje ir EEE“ [33]. Kadangi *Tetra* pasiūlyti prisiimti įsipareigojimai laikytini nepakankamais ištaisyti tokią padėtį, ir todėl negali pagrįsti sprendimo leisti koncentraciją, Komisija paskelbė koncentraciją „nesuderinama su bendrąja rinka ir EEE susitarimo veikimu“ [34].

Skundžiamas sprendimas

28. 2002 m. sausio 15 d. Pirmosios instancijos teismo kanceliarijoje įregistruotu ieškiniu *Tetra* apskundė Komisijos sprendimą. 2002 m. spalio 25 d. sprendimu Pirmosios instancijos teismas patenkino ieškinį, panaikindamas ginčijamą sprendimą.

29. Taip pat apsiribojant tik esminėmis ištraukomis ir pasiliekant teisę detaliau išnagrinėti tam tikrus aspektus, trumpai sprendimas galėtų būti apibendrintas taip.

30. Atmetęs ieškinio pagrindą dėl „teisės susipažinti su byla pažeidimo“ [35], Pirmosios

31 — 424 konstatuojamoji dalis.

32 — 451 konstatuojamoji dalis.

33 — 452 konstatuojamoji dalis.

34 — Ginčijamo sprendimo rezoliucinės dalies 1 straipsnis.

35 — 83–118 punktai.

instancijos teismas tiek, kiek tai reikšminga šiai bylai, nagrinėjo i) ieškinio pagrindą dėl pakeistos koncentracijos su konkurencija nesuderinamo horizontalaus ir vertikalaus poveikio nebuvimo [36] ir ii) „ieškinio pagrindą dėl numatomo konglomerato poveikio nebuvimo."

31. Dėl su koncentracijos „horizontaliu" ir „vertikaliu" poveikiu susijusių ieškinio pagrindų Pirmosios instancijos teismas visų pirma konstatavo, kad „nors Komisija negrindė ginčijamo sprendimo šiais <...> poveikiais, ji į juos atsižvelgė, pagrįsdama savo išvadą, kad pakeista koncentracija turi būti uždrausta" [37].

32. Tai konstatavęs Pirmosios instancijos teismas nusprendė, kad atsižvelgiant į *Tetra* pasiūlytus įsipareigojimus, „neigiamas horizontalus koncentracijos poveikis įvairioms atitinkamų PET pakavimo įrenginių rinkoms, kuriuo Komisija rėmėsi ginčijamame sprendime, yra tik minimalus arba jo faktiškai nėra." Dėl to jis padarė išvadą, kad „Komisija, remdamasi horizontaliu pakeistos koncentracijos poveikiu, siekdama pagrįsti savo išvadą, kad pasinaudodamas sverto efektu naujas ūkio subjektas susikurs dominuojančią padėtį minėtose PET rinkose, padarė akivaizdžią vertinimo klaidą" [38].

33. Atitinkamai Pirmosios instancijos teismas konstatavo, kad „nebuvo įrodyta, jog atitinkamoje PET pakavimo įrenginių rinkoje pakeista koncentracija padarytų didelį ar bent jau pastebimą vertikalų poveikį". Jo manymu, esant tokioms aplinkybėms, jis buvo priverstas nuspręsti, kad „remdamasi vertikaliu pakeistos koncentracijos poveikiu, siekdama pagrįsti savo išvadą, jog pasinaudodamas sverto efektu naujas ūkio subjektas susikurs dominuojančią padėtį šiose rinkose, Komisija padarė akivaizdžią vertinimo klaidą" [39].

34. Pirmosios instancijos teismo manymu, „akivaizdžios vertinimo klaidos", kurias padarė Komisija „grįsdama savo analizę dėl dominuojančios padėties susikūrimo atitinkamose PET rinkose dėl horizontalaus ir vertikalaus pakeistos koncentracijos poveikio", vis dėlto „nesąlygoja ginčijamo sprendi-

36 — Pirmosios instancijos teismas „pakeista koncentracija" vadina „koncentraciją, kuri pasikeitė dėl įsipareigojimų" (81 punktas).

37 — 124 punktas.

38 — 132 punktas.

39 — 140 punktas.

mo panaikinimo, nes sprendimui pateisinti galėtų pakakti tik Komisijos įtariamo konglomerato poveikio“ [40].

35. Pereidamas prie „ieškinio pagrindo dėl numatomo konglomerato poveikio nebuvimo“, Pirmosios instancijos teismas iš eilės nagrinėjo „tris Komisijos argumentacijos ramsčius dėl sverto efekto, potencialios konkurencijos eliminavimo ir bendro naujo ūkio subjekto konkurencinės padėties sustiprėjimo poveikio“ [41].

36. Dėl pirmojo iš šių ramsčių Pirmosios instancijos teismas visų pirma pažymėjo, kad, kaip pripažino pati Komisija, „*Tetra* pasinaudojimas sverto efektu (sprendime) aprašytais būdais [42] galėtų būti piktnaudžiavimas jau esančia dominuojančia padėtimi aseptinio kartono rinkoje“ [43]. Pirmosios instancijos teismo manymu, Komisija tokiu atveju privalėjo įvertinti, „ar nepaisant tokių veiksmų draudimo tikėtina, kad po koncentracijos susikūręs ūkio subjektas imsis tokių veiksmų arba, priešingai, dėl tokių veiksmų neteisėtumo ir (arba) jų atskleidimo pavojaus tokie veiksmai yra mažai tikėtini. Nors taip nagrinėjant vertėtų atsižvelgti į tokių konkurencijai prieštaraujančių veiksmų paskatas, kurių šioje byloje turėtų *Tetra* dėl tikėtinų ekonominių privalumų PET įrenginių rinkoje <...>, Komisija taip pat (privalėjo) išnagrinėti, kiek šios paskatos (galėjo būti) sumažintos ar net pašalintos dėl atitinkamų veiksmų neteisėtumo, jų atskleidimo tikimybės, tikimybės, kad jas persekios tiek Bendrijos, tiek nacionalinės kompetentingos valdžios institucijos, ir galimų ekonominių sankcijų“ [44].

37. Kadangi „Komisija neatliko tokio nagrinėjimo ginčijamame sprendime“, Pirmosios instancijos teismo nuomone, „jos išvadoms tiek, kiek jos remiasi galimybe ar net tikimybe, kad *Tetra* imsis tokių veiksmų aseptinio kartono rinkose, negali būti pritarta“ [45].

38. Pirmosios instancijos teismas taip pat nusprendė, kad „į aplinkybę, jog ieškovas

40 — 141 punktas.

41 — 145 punktas.

42 — Šiuo klausimu apibendrindamas sprendimo turinį Pirmosios instancijos teismas pažymėjo, kad „<...> sverto efektą, kurio šaltinis būtų aseptinio kartono rinka, be naujo ūkio subjekto galimybės imtis įvairių veiksmų, pavyzdžiui, susieti kartoninių pakuočių įrenginių ir vartojimo produktų pardavimą su PET pakavimo įrenginių pardavimu, įskaitant privalomą pardavimą <...>, pirmiausia sudarytų tai, kad šis ūkio subjektas greičiausiai nustatytų grobuoniškas kainas („predatory pricing“ <...>), antra, imtųsi kainų karo ir, trečia, teiktų ištikimybės nuolaidas“ (156 punktas).

43 — 158 punktas.

44 — 159 punktas.

45 — 160 punktas.

nagrinėjamu atveju pasiūlė prisiimti įsipareigojimus dėl ateities veiksmų, Komisija taip pat turėjo atsižvelgti, nagrinėdama klausimą dėl galimybės, kad naujas ūkio subjektas imsis tam tikrų veiksmų, sąlygosiančių dominuojančios padėties vienoje ar keliose atitinkamose PET įrenginių rinkose susikūrimą". Vis dėlto „iš sprendimo nėra matyti, kad nagrinėdama, ar pasinaudojus sverto efektu tokia padėtis bus sukurta ateityje, Komisija atsižvelgė į šių įsipareigojimų poveikį" [46].

39. Pirmosios instancijos teismas, nagrinėdamas, „ar Komisijos prognozė dėl pasinaudojimo sverto efektu, kurio šaltinis būtų aseptinio kartono rinkos, tikimybės ir pasekmių <...> buvo paremta pakankamai aiškiais įrodymais", padarė išvadą, kad „reikia atsižvelgti tik į tokius veiksmus, kurių atveju bent jau yra tikimybė, kad jie nėra neteisėti" [47].

40. Tai konstatavęs ir tęsdamas savo analizę Pirmosios instancijos teismas pareiškė, kad „prieidama prie išvados, jog naujas ūkio subjektas turės galimybę panaudoti sverto efektą, Komisija nepadarė akivaizdžios vertinimo klaidos" [48]. Visų pirma, Pirmosios instancijos teismu nuomone, ji „pateikė teisės požiūriu pakankamai įrodymų, kad PET rinkų augimas yra numatomas ir sudarys galimybę naudotis prognozuojamu sverto efektu" [49].

41. Bet kadangi iš ginčijamo sprendimo matyti, „kad paskata naujam ūkio subjektui naudoti sverto efektą daugiausia (priklausė) nuo prognozuojamo PET rinkų augimo lygio", Pirmosios instancijos teismas nusprendė, jog būtina nagrinėti, ar, kaip tvirtino ieškovė, „dėl numatomų 2005 m. į PET supakuojamų jautrių produktų kiekių, palyginti su bendru produktų, supakuotų į PET, kiekiu ateityje, nėra tokios paskatos tikimybės arba ji bent jau yra labai maža" [50].

42. Baigęs šią analizę jis nusprendė, kad „Komisijos ginčijamame sprendime pateikiamos skystų pieno produktų ir sulčių augimo prognozės teisės požiūriu nėra pakankamai įrodytos. Nors tam tikras augimas šiuose segmentuose, pirmiausia aukštesnės klasės produktų atveju, yra tikėtinas, trūksta įtiki-

46 — 161 punktas.
47 — 162 punktas.
48 — 199 punktas.
49 — 195 punktas.
50 — 201 punktas.

namų šio augimo apimties įrodymų“ [51]. Tačiau, Pirmosios instancijos teismo manymu, „atsižvelgiant į aplinkybę, kad iki 2005 m. PET naudojimas greičiausiai išaugs, nors ir ne taip stipriai, kaip prognozavo Komisija, negalima atmesti galimybės, kad paskata naudoti sverto efektą egzistuos“ [52].

43. Atsižvelgdamas į tai, kas išdėstyta pirmiau, Pirmosios instancijos teismas pradėjo „nagrinėti, kaip naujas ūkio subjektas galėtų naudoti sverto efektą.“ [53] Šiuo klausimu jis nusprendė, kad nagrinėjant „tik tokius pasinaudojimo sverto efektu būdus, kurių atveju mažiausiai tikėtina, kad jie nėra piktnaudžiavimas dominuojančia padėtimi aseptinio kartono rinkose“ [54] ir atsižvelgus į *Tetra* pasiūlytus prisiimti įsipareigojimus turėjo būti „nuspręsta, jog naujo ūkio subjekto galimybės naudoti sverto efektą būtų gana ribotos“ [55]. Todėl į tai turi būti atsižvelgta „nagrinėjant numanomas bet kokių tokių veiksmų pasekmes“ [56].

44. Pereidamas prie tokių pasekmių įvertinimo Pirmosios instancijos teismas nusprendė, kad „būtina atskirti įvairias PET įrenginių rinkas ir specialią SBM mašinų rinką“ [57].

45. Dėl pirmųjų rinkų Pirmosios instancijos teismas po išsamios „kiekvienos rinkos“ analizės priėjo prie išvados, „kad ginčijamame sprendime nepateikiami pakankamai aiškūs argumentai, įrodantys, jog sverto efektas aseptinio kartono rinkoje leistų naujam ūkio subjektui iki 2005 m. susikurti dominuojančią padėtį barjero metodų technologijos, aseptinio ir neaseptinio pakavimo mašinų, plastikinių butelių uždarymo sistemų ir pagalbinių įrenginių rinkose“ [58].

46. Po taip pat detalios analizės Pirmosios instancijos teismas dėl SBM mašinų rinkų nusprendė:

— kad „remdamasi ginčijamame sprendime pateiktais įrodymais Komisija padarė klaidą, pirma, nustatydama, jog „dauguma SBM mašinų yra nespecifinės“ <...>, ir, antra, skirstydama jas pagal jų

51 — 214 punktas. Tačiau, Pirmosios instancijos teismo manymu, Komisija nepadarė klaidos dėl prognozuojamo PET naudojimo augimo pakuojant aromatizuotus vaisių gėrimus ir arbatą (kavą) (215 punktas).

52 — 216 punktas.

53 — Ten pat.

54 — 218 punktas.

55 — 224 punktas.

56 — Ten pat.

57 — 225 punktas.

58 — 254 punktas.

galutinį naudojimą". Be to, „ginčijamame sprendime nėra pakankamai įrodymų, pateisinančių atskirų dalinių SBM mašinų rinkų apibrėžimą pagal jų galutinį naudojimą", dėl ko „vienintelės dalinės rinkos, kurias reikia atskirti – tai mažo ir didelio galingumo mašinų rinkos" [59],

— kad „dėl mažo galingumo SBM mašinų Komisija, prognozuodama, jog dėl sverto efekto dominuojanti padėtis toje rinkoje bus sukurta iki 2005 m., padarė akivaizdžią vertinimo klaidą" [60] ir

— kad „įrodymai, kuriais rėmėsi Komisija dėl didelio galingumo SBM mašinų rinkos, neleidžia daryti išvados, kad iki 2005 m. ir naujo ūkio subjekto konkurentai, ir paruošėjai, kurie per šį laikotarpį ketino modifikuoti visą savo gamybą ar jos dalį ir pradėti naudoti PET jautrių produktų pakavimui, dėl sverto efekto, kuris paveiks dabartinius *Tetra* klientus kartono rinkose, bus išstumti iš rinkos" [61].

47. Darydamas „bendrą išvadą dėl sverto efekto" Pirmosios instancijos teismas nusprendė, „kad, remdamasi sverto efekto poveikiu naujam ūkio subjektui tam, kad pagrįstų savo išvadą, jog PET pakuočių įrenginių, ypač mažo ir didelio galingumo SBM mašinų, naudojamų jautriems produktams, rinkose dominuojanti padėtis bus sukurta iki 2005 m., Komisija padarė akivaizdžią vertinimo klaidą" [62].

48. Be to, Pirmosios instancijos teismas pažymėjo, jog „kadangi pagal reglamento 2 straipsnio 3 dalį reikalaujamos sąlygos dėl Komisijos prognozuojamo sverto efekto nebuvo įvykdytos, reikia išnagrinėti, ar tos sąlygos buvo įvykdytos antrojo Komisijos argumentacijos ramsčio dėl kartono rinkų atveju" [63].

59 — 269 punktas.
60 — 283 punktas.
61 — 306 punktas.
62 — 308 punktas.
63 — 309 punktas.

49. Pradėdamas šį vertinimą, Pirmosios instancijos teismas visų pirma bendrai pažymėjo, kad Komisija „nepadarė jokios klaidos nagrinėdama iš PET įrenginių rinkų kylančios potencialios konkurencijos sumažėjimo reikšmę kartono rinkoms. Tačiau ji turi įrodyti, kad toks sumažėjimas, jei jis yra, sustiprintų *Tetra* dominuojančią padėtį aseptinio kartono rinkose, palyginti su jos konkurentais“ [64].

50. Šiuo atžvilgiu, išnagrinėjęs Komisijos atliktus vertinimus, Pirmosios instancijos teismas nusprendė, kad „ginčijamame sprendime pateikiami įrodymai teisės požiūriu nepakankamai įrodo, kad *Sidel* praradus savo potencialios konkurentės poziciją, pakeistos koncentracijos įtaka *Tetra* užimamai padėčiai, pirmiausia aseptinio kartono rinkose, būtų tokia, kad būtų įvykdytos reglamento 2 straipsnio 3 dalies sąlygos.“ Iš tikrųjų, jo nuomone, „nėra matyti, kad naujo ūkio subjekto padėtis kartono rinkose būtų sustiprinta, palyginti su jo konkurentais“ [65].

51. Galiausiai, pereidamas prie Komisijos argumentacijos trečiojo ramsčio, susijusio su naujo ūkio subjekto bendra padėtimi jautrių produktų pakavimo srityje, Pirmosios instancijos teismas apsiribojo išvada, kad „šis operacijos, apie kurią buvo pranešta, poveikis vis dėlto negali būti atskirtas nuo ginčijamo sprendimo analizės dėl pirmų dviejų Komisijos argumentacijos ramsčių. Kadangi šių dviejų ramsčių analizėje yra akivaizdžių vertinimo klaidų <...>, trečiasis ramstis taip pat turi būti atmestas ir nebūtina jo nagrinėti detaliai“ [66].

52. Dėl to Pirmosios instancijos teismas priėjo prie išvados, kad „ginčijamas sprendimas teisės požiūriu nepakankamai neįrodo, kad pakeista koncentracija sąlygos nemažą konkurencijai prieštaraujantį konglomerato poveikį.“ Jo nuomone, „uždraudusi pakeistą koncentraciją, remdamasi ginčijamame sprendime išdėstytais argumentais dėl numanomo konglomerato poveikio, Komisija padarė akivaizdžią vertinimo klaidą“ [67].

53. Darydamas bendrą išvadą Pirmosios instancijos teismas patvirtino, kad „ieškinio pagrindai dėl horizontalaus, vertikalaus ir konkurencijai prieštaraujančio konglomerato

64 — 323 punktas.
65 — 333 punktas.
66 — 335 punktas.
67 — 336 punktas.

poveikio nebuvimo turi būti pripažinti pagrįstais ir nebūtina nagrinėti kitų ieškinio pagrindų" ir kad „dėl to ginčijamas sprendimas panaikinamas" [68].

Apeliacinis skundas ir procedūra Teisingumo Teisme

54. Siekdama Pirmosios instancijos teismo sprendimo panaikinimo Komisija pateikė apeliacinį skundą, kurį Teisingumo Teismo kanceliarija gavo 2003 m. sausio 8 dieną. Žinoma, *Tetra* prieštaravo tokiam prašymui, pateikdama atsiliepimą į skundą, kaip numatyta Teisingumo Teismo procedūros reglamento 115 straipsnyje.

55. Šiame atsiliepime, be prašymo atmesti apeliacinį skundą, *Tetra* kaip proceso organizavimo priemonės pagal Procedūros reglamento 45 straipsnio 2 dalies b punktą paprašė pateikti apeliacinio skundo vertimą į prancūzų kalbą (kuris buvo surašytas anglų kalba, t. y. proceso Pirmosios instancijos teisme ir šiame procese kalba). Šis prašymas buvo atmestas 2003 m. liepos 24 d. Teisingumo Teismo nutartimi.

68 — 337 ir 338 punktai.

56. Vadovaudamasi Teisingumo Teismo pirmininko leidimu pagal Procedūros reglamento 117 straipsnį, Komisija pateikė dubliką, į kurį *Tetra* pateikė tripliką. Be to, šalys raštu atsakė į Teisingumo Teismo pateiktą klausimą ir buvo išklausytos 2004 m. sausio 27 d. teismo posėdyje.

III — Teisinis vertinimas

57. Pagrįsdama savo apeliacinį skundą Komisija nurodė penkis jo pagrindus dėl:

i) teisės klaidos dėl reikalavimų, keliamų jos pateiktiems įrodymams ir teisminės kontrolės apimties;

ii) teisės klaidos, būtent dėl Koncentracijų reglamento 2 straipsnio ir 8 straipsnio 2 dalies pažeidimo, nes Pirmosios instancijos teismas reikalavo, kad Komisija atsižvelgtų į tam tikro elgesio neteisėtumą ir paprasčiausius elgesio įsipareigojimus;

iii) teisės klaidos, nes Pirmosios instancijos teismas nepatvirtino Komisijos pateikto skirtingų produktų rinkų SBM mašinų apibrėžimo pagal jų galutinį panaudojimą;

iv) reglamento 2 straipsnio pažeidimo, faktinių aplinkybių iškraipymo ir Komisijos argumentų nepaisymo, nes Pirmosios instancijos teismas nepatvirtino Komisijos išvados dėl *Tetra* dominuojančios padėties sustiprinimo kartono rinkose;

v) teisės klaidos, nes Pirmosios instancijos teismas nepatvirtino Komisijos išvadų dėl *Tetra* dominuojančios padėties sukūrimo SBM mašinų rinkoje.

58. Po kelių trumpų pastabų dėl apeliacinių skundų dėl Pirmosios instancijos teismo sprendimų priimtinumo šie apeliacinio skundo pagrindai bus nagrinėjami ta tvarka, kokia juos pateikė Komisija.

Bendros pastabos dėl apeliacinių skundų dėl Pirmosios instancijos teismo sprendimų

59. Atsižvelgiant į aplinkybę, kad *Tetra* ginčija daugelio Komisijos apeliacinio skundo pagrindų priimtinumą, prieš pradedant juos analizuoti būtina trumpai priminti, kad vadovaujantis EB 225 straipsniu ir Teisingumo Teismo statuto 51 straipsniu apeliacinis skundas dėl Pirmosios instancijos teismo sprendimo gali būti pateiktas „tik teisės klausimais".

60. Remiantis nusistovėjusia teismo praktika tai reiškia, kad Pirmosios instancijos teismas „turi išimtinę kompetenciją nustatyti faktines aplinkybes, išskyrus atvejus, kai iš bylos medžiagos aiškiai matyti, kad jo konstatavimai faktiškai klaidingi, ir jas įvertinti. Kai Pirmosios instancijos teismas nustato ir įvertina faktines aplinkybes, Teisingumo Teismas pagal EB sutarties 168a straipsnį (dabar – EB 225 straipsnis) turi kompetenciją kontroliuoti Pirmosios instancijos teismo pateiktą teisinį tokių faktinių aplinkybių įvertinimą ir jo padarytas teisines išvadas <...>. Taigi Teisingumo Teismas neturi kompetencijos nustatyti faktinių aplinkybių ar apskritai nagrinėti įrodymų, kuriais Pirmosios instancijos teismas pagrindė tas faktines aplinkybes. Jei įrodymai buvo tinkamai surinkti ir buvo laikomasi bendrųjų teisės principų bei procesinių taisyklių dėl įrodinėjimo naštos ir procedūros, tik Pirmosios

instancijos teismas gali nustatyti jam pateiktų įrodymų vertę <...>. Todėl Pirmosios instancijos teismo atliktas jam pateiktų įrodymų įvertinimas, jeigu įrodymai nebuvo iškreipti, nėra teisės klausimas, kuriam galėtų būti taikoma Teisingumo Teismo teisminė kontrolė" [69].

61. Todėl Teisingumo Teismas gali nagrinėti įvairius apeliacinio skundo teisinius pagrindus tik šiose siaurose teismo praktikoje nustatytose ribose.

Apeliacinio skundo pagrindas dėl teisės klaidos dėl reikalavimų, keliamų pateiktiems įrodymams, ir teisminės kontrolės apimties

62. Pirmuoju apeliacinio skundo pagrindu, kuris iš esmės gali būti padalytas į dvi dalis, Komisija pirmiausia apskritai kritikuoja Pirmosios instancijos teismo vykdytos teisminės kontrolės apimtį bei šio teismo įrodymams keliamus reikalavimus koncentracijos draudimui ir, antra, kritikuodama teismo vykdomos kontrolės pobūdį dėl Komisijos atlikto PET augimo vertinimo, pateikia Pirmosios instancijos teismo padarytų klaidų „konkretų pavyzdį". Aiškumo dėlei abu šie aspektai bus analizuojami atskirai.

a) Bendro pobūdžio Komisijos kritika

63. Bendro pobūdžio Komisijos suformuluota kritika pirmiausia susijusi su Pirmosios instancijos teismo vykdytos teisminės ginčijamame sprendime atliktų kompleksinių ekonominių vertinimų kontrolės apimtimi ir pobūdžiu.

64. Visų pirma Komisija kaltina Pirmosios instancijos teismą neapsiribojus vertinimu, ar ji nepadarė „akivaizdžios vertinimo klaidos", ir kartu analize, ar faktinės aplinkybės, kuriomis remiantis buvo atliktas vertinimas, buvo teisingos, ar šių faktinių aplinkybių pagrindu padarytos išvados nebuvo akivaizdžiai klaidingos arba prieštaringos ir ar buvo atsižvelgta į visus svarbius veiksnius.

65. Apeliacinį skundą pateikusios institucijos manymu, užuot apsiribojęs tik šiais aspektais, Pirmosios instancijos teismas atliko kur kas detalesnę kontrolę ir siekė nustatyti, ar Komisijos išvados buvo paremtos „įtikinamais" [70] įrodymais arba faktais. Todėl, jos nuomone, Pirmosios instancijos teismas vykdė tokią kontrolę, kuri tiesiogine prasme reikalavo, kad Komisija „įtikintų" dėl

69 — 1998 m. gegužės 28 d. Teisingumo Teismo sprendimas *John Deere prieš Komisiją* (C-7/95 P, Rink. p. I-3111, 21 ir 22 punktai). Tuo pačiu klausimu taip pat žr. 1994 m. kovo 2 d. Sprendimą *Hilti prieš Komisiją* (C-53/92 P, Rink. p. I-667, 42 ir 43 punktai) ir 1998 m. gegužės 28 d. Sprendimą *New Holland Ford prieš Komisiją* (C-8/95 P, Rink. p. I-3175, 26 punktas).

70 — Šiuo klausimu pažymėtina, kad anglų kalbos sąvoka „convincing evidence" į italų kalbą kartais verčiama kaip „prove convincenti" („įtikinami įrodymai") (žr., pavyzdžiui, 214 punktą), o kartais – „prove solide" („vienareikšmiai įrodymai") (žr., pavyzdžiui, 227 punktą).

savo išvadų, ir dėl to suteikė galimybę teismui analizuoti klausimus iš esmės bei pakeisti Komisijos požiūrį savu. Be to, jos nuomone, šioje byloje Pirmosios instancijos teismas atliko daug griežtesnę kontrolę nei Teisingumo Teismas byloje *Kali ir Salz*,[71] kuri taip pat buvo susijusi su koncentracija ir kurioje Bendrijos teismas tik nagrinėjo, ar Komisijos išvados buvo padarytos „pakankamai įtikinamų ir nuoseklių įrodymų pagrindu" (anglų kalbos sprendimo versijoje, kuria remiasi Komisijos apeliacinis skundas, Teisingumo Teismas kalba apie „sufficiently cogent and consistent body of evidence"[72]).

66. Be to, Komisija kaltina Pirmosios instancijos teismą nusprendus, kad tuomet „prognozuojama dominuojanti padėtis susikurs tik po kurio laiko <...> perspektyvinė (Komisijos) analizė, nepažeidžiant jos vertinimo laisvės – turi būti *ypač įtikinanti*"[73]. Toks požiūris perdėtai sumažintų Komisijos diskreciją atliekant kompleksinį ekonominį vertinimą, nes reikalaujama, kad ji remtųsi tik faktinėmis aplinkybėmis ir įrodymais, kuriuos galima aiškinti vienodai ir nedviprasmiškai.

67. Galiausiai Komisija ginčija Pirmosios instancijos teismo nuomonę, jog siekdama uždrausti konglomerato tipo koncentraciją, ji savo sprendimą turi pagrįsti faktinėmis aplinkybėmis, įrodančiomis, kad *„labai tikėtina"*, jog koncentracija sukurs prognozuotą antikonkurencinį konkurencijai poveikį[74]. Tačiau taip Pirmosios instancijos teismas paliko labai mažą galimybę uždrausti tokio tipo koncentraciją ir nustatė nevienodus įrodymams keliamus reikalavimus, priklausančius nuo to, ar koncentracija buvo uždrausta, ar leista. Ji teigia, kad dėl to Pirmosios instancijos teismo aiškinimas prieštarauja Reglamento Nr. 4064/89 2 straipsnio 2 ir 3 dalims, kurios, nusprendžiant, ar koncentracija laikoma suderinama su bendrąja rinka, numato visiškai simetriškus teisinius reikalavimus[75].

68. *Tetra* prieštarauja šioms abejonėms iš esmės teigdama, jog Komisijos argumentai nėra įtikinantys, nes jie pirmiausia susiję su semantiniu Pirmosios instancijos teismo vartojamos terminologijos nagrinėjimu, o ne konkrečiu teismo atliktos teisminės kontrolės kokybės nagrinėjimu. *Tetra* teigimu, bet kuriuo atveju Komisijos prieštaravi-

71 — 1998 m. kovo 31 d. Teisingumo Teismo sprendimas sujungtose bylose *Prancūzija ir kiti prieš Komisiją*, *„Kali ir Salz"* (C-68/94 ir C-30/95, Rink. p. I-1375).

72 — 228 punktas.

73 — Skundžiamo sprendimo 162 punktas, išskirta mano.

74 — Skundžiamo sprendimo 153 punktas; išskirta mano.

75 — Kaip minėta, šioje nuostatoje teigiama, kad, pirma, „koncentracija, kuri nesukuria ar nesustiprina dominuojančios padėties, ir dėl to nėra itin apribojama veiksminga konkurencija bendrojoje rinkoje arba didelėje jos dalyje, laikoma suderinama su bendrąja rinka" (2 straipsnio 2 dalis); o antra, „koncentracija, kuri sukuria arba sustiprina dominuojančią padėtį, ir dėl to itin apribojama veiksminga konkurencija bendrojoje rinkoje arba didelėje jos dalyje, yra laikoma nesuderinama su bendrąja rinka" (2 straipsnio 3 dalis).

mai yra neteisingi, nes Pirmosios instancijos teismo vartotos sąvokos, net atsižvelgiant į įvairias kalbines versijas, iš esmės nenukrypsta nuo tų, kuriuos Teisingumo Teismas vartojo *Kali ir Salz* byloje, bei tų, kuriuos pati Komisija vartojo savo sprendimuose.

69. Be to, *Tetra* nuomone, nepaisant vartotų sąvokų, Pirmosios instancijos teismas iš esmės gerbė Komisijos diskreciją, kurią ji turi atlikdama kompleksinį ekonominį vertinimą. Kaip ir Teisingumo Teismas byloje *Kali ir Salz*, Pirmosios instancijos teismas paprasčiausiai nagrinėjo, ar Komisija įvykdė jai nustatytą įrodinėjimo pareigą pagal Koncentracijų reglamento 2 straipsnio 3 dalyje numatytus reikalavimus.

70. Dėl Komisijos argumento, susijusio su visiškai simetrišku 2 straipsnio 2 ir 3 dalyse numatytų reikalavimų pobūdžiu, *Tetra* tvirtina, kad jei Komisija neįrodo, jog 2 straipsnio 3 dalies reikalavimai yra įvykdyti, ji privalo leisti koncentraciją, ir neturi būti įrodyta, kad tie reikalavimai nėra įvykdyti. Akivaizdu, kad jei taip nebūtų, iš atitinkamų įmonių nepagrįstai būtų reikalaujama įrodyti, jog operacija, apie kurią buvo pranešta, nėra nesuderinama su bendrąja rinka.

71. Savo ruožtu reikia sutikti su *Tetra*, kad Teisingumo Teismas negali apsiriboti vien tik formaliu lingvistiniu ar semantiniu vertinimu, kad nustatytų, ar vykdydamas per daug griežtą teisminę kontrolę arba nustatydamas pernelyg griežtus įrodymų reikalavimus koncentracijų draudimui, Pirmosios instancijos teismas padarė teisės klaidą. Reikėtų manyti, kad Teisingumo Teismas turi atsižvelgti į problemos esmę ir konkrečiai išnagrinėti, ar Pirmosios instancijos teismas, išskyrus formalius aspektus, iš tikrųjų vykdė atitinkamoms Bendrijos teisės nuostatoms prieštaraujančią ir nesuderinamą su konkrečiu Sutartyje garantuotu teismo vaidmeniu kontrolę.

72. Atliekant tokį vertinimą pirmiausia būtina atsiminti, kad Reglamente Nr. 4064/89 nustatytos sistemos pagrindu priėjusi prie išvados, jog koncentracija sukurtų ar sustiprintų dominuojančią padėtį, ir dėl to būtų itin apribota konkurencija bendrojoje rinkoje arba didesnėje jos dalyje, Komisija privalo uždrausti bet kokios rūšies koncentraciją (reglamento 2 straipsnio 3 dalis).

73. Tačiau yra aišku, kad Komisijos nuomonę dėl tokios dominuojančios padėties sukūrimo ar sustiprinimo sudaro daugiau nei vien

faktiniai konstatavimai, patvirtinantys tam tikrų aplinkybių buvimą. Kartu su šiuo vertinimu jos nuomonė apima kompleksinį techninį vertinimą, paremtą ne aiškių mokslinių taisyklių taikymu, bet diskutuotinais, pavyzdžiui, ekonominiais, kriterijais ir principais. Konkrečiau kalbant, reikalaujama, kad atsižvelgdama į daugelį nuolat besikeičiančių faktorių, kurie gali paveikti tų rinkų pasiūlos ir paklausos vystymąsi ateityje, Komisija atliktų kompleksinį vertinimą, prognozuojantį koncentracijos poveikį atitinkamų rinkų struktūrai ir konkurencinei dinamikai.

74. Todėl negalima tvirtinti, jog koncentracijos draudimui Komisija turi visiškai neabejotinai nustatyti, kad koncentracija sukurs arba sustiprins dominuojančią padėtį, ir dėl to bus itin apribota veiksminga konkurencija bendrojoje rinkoje arba didelėje jos dalyje. Reikėtų manyti, jog šiam tikslui pakanka, kad Komisija išsamaus ir kruopštaus tyrimo metu surinktų rimtų požymių pagrindu ir pasinaudodama savo techninėmis žiniomis įsitikintų, jog operacija, apie kurią buvo pranešta, greičiausiai sukurs arba sustiprins tokią dominuojančią padėtį. Jei Komisija nėra tuo įsitikinusi, ji privalo leisti tokią koncentraciją.

75. Skirtingai nei Komisija, reikėtų manyti, kad toks testas neprieštarauja reglamento 2 straipsnio 2 ir 3 dalyse numatytam simetriškam teisinių reikalavimų dėl koncentracijos pripažinimo suderinama arba nesuderinama su bendrąja rinka pobūdžiui.

76. Faktiškai manau, kad atsižvelgiant į tai, jog tarp atvejų, kai koncentracijos, apie kurias buvo pranešta, greičiausiai sukurs ar sustiprins dominuojančią padėtį 2 straipsnio prasme, ir atvejų, kai koncentracijos greičiausiai nesukurs ar nesustiprins tokios dominuojančios padėties, yra „pilka zona", kitaip tariant, zona, kurioje ypač sunku numatyti operacijos, apie kurią buvo pranešta, poveikį ir kurioje dėl to neįmanoma visiškai įsitikinti, kad tikimybė, jog dominuojanti padėtis bus sukurta ar sustiprinta, yra gerokai didesnė ar mažesnė nei tikimybė, jog tokia padėtis nebus sukurta ar sustiprinta, tokių reikalavimų simetriškumas negali būti absoliutus. Todėl Reglamente Nr. 4064/89 numatyta sistema turi būtinai nustatyti kriterijų dėl sprendimo tokiais abejotino ar sudėtingo klasifikavimo atvejais priėmimo.

77. Manau, kad tokiais atvejais neabejotinai teisingiausias sprendimas yra leisti atlikti operacijas, apie kurias buvo pranešta.

78. Panašu, jog reglamento 10 straipsnio 6 dalis numato būtent tai, nustatydama, kad kai Komisija per nustatytus galutinius terminus nepriima sprendimo dėl operacijos, apie kurią pranešta, „laikoma, kad koncentracija buvo paskelbta suderinama su bendrąja rinka".

79. Nustatydamas, kad jei Komisija nepriima sprendimo tinkamu laiku, koncentracija turi būti laikoma leidžiama, Bendrijos įstatymų leidėjas faktiškai parodo, kad jis laikosi nuomonės, jog neaiškumo, ar koncentracija suderinama su bendrąja rinka, atveju pirmenybė turi būti teikiama siekiančių atlikti koncentraciją įmonių interesams. Kitais žodžiais tariant, buvo manoma, kad panašiose situacijose geriau būtų rizikuoti leidžiant koncentraciją, nesuderinamą su bendrąja rinka, nei rizikuoti draudžiant tą, kuri yra suderinama, ir taip nepateisinamai apriboti šalių ekonominių veiksmų laisvę.

80. Reikėtų pažymėti, kad to paties turi būti laikomasi atvejais, patenkančiais į aptartąją „pilkąją zoną", kai taip pat iš esmės abejojama, ar koncentracija, apie kurią buvo pranešta, yra suderinama su bendrąja rinka.

81. Manau, kad tai, jog koncentracijos, apie kurias buvo pranešta, tokiose situacijose yra leistinos, taip pat pateisina aplinkybė, kad jei jos sukurtų ar sustiprintų dominuojančią padėtį reglamento 2 straipsnio prasme, Komisija ir kompetetingos nacionalinės valdžios institucijos vis dėlto turėtų galimybę riboti konkurencijos iškraipymą, *ex post* panaudodamos joms EB 86 straipsnio suteiktas galias.

82. Aptarus vertinimus, kuriuos privalo atlikti Komisija, galima pereiti prie teisminės kontrolės ribų klausimo.

83. Šis klausimas pradėtinas pastebėjimu, kad pagal nusistovėjusią teismo praktiką „Bendrijos teismas, nagrinėdamas kompleksinį ekonominį Komisijos atliktą vertinimą, turi apsiriboti tikrinimu, ar buvo laikomasi procedūrinių ir motyvavimo taisyklių, ar faktinės aplinkybės buvo tiksliai nustatytos

ir ar nebuvo akivaizdžios vertinimo klaidos arba piktnaudžiavimo galiomis“ [76].

84. Dėl Reglamento Nr. 4064/89 Teisingumo Teismas byloje *Kali ir Salz* taip pat turėjo galimybę išaiškinti, kad „pagrindinės reglamento normos, o ypač jo 2 straipsnis, suteikia Komisijai tam tikrą diskreciją pirmiausia atliekant ekonominius vertinimus, todėl Bendrijos teismo vykdoma pasinaudojimo šiuo įgaliojimu, kuris yra esminis koncentracijos taisyklėms nustatyti, kontrolė turi būti atliekama atsižvelgiant į vertinimo laisvę – ekonominių normų, kurios yra koncentraciją reglamentuojančių taisyklių dalis, pagrindą“ [77].

85. Iš nusistovėjusios teismo praktikos aišku, kad Bendrijos teismas, be įprastos teisės normų, ir ypač tų, kurios susijusios su procedūra ir pareiga motyvuoti, laikymosi kontrolės, atlieka kitokią kontrolę, susijusią su aplinkybių nustatymo ir Komisijos atliktų ekonominių vertinimų tikslumu.

86. Faktinių aplinkybių nustatymo kontrolė yra neabejotinai gilesnė, nes svarbiausia objektyviai ir iš esmės patikrinti tam tikrų faktinių aplinkybių tikslumą ir išvadų, padarytų siekiant nustatyti, ar tam tikrų žinomų faktinių aplinkybių pagrindu įmanoma įrodyti kitų tikrintinų faktinių aplinkybių buvimą, teisingumą. Priešingai, Komisijos atlikto kompleksinio ekonominio vertinimo Bendrijos teismo vykdoma kontrolė neišvengiamai yra labiau ribota, nes šis teismas privalo gerbti tokiam vertinimui būdingą didelę diskreciją ir negali pakeisti to subjekto, kuris instituciniu požiūriu yra atsakingas už tokių vertinimų atlikimą, nuomonės savąja.

87. Tačiau aplinkybė, kad vertindama, ar koncentracija suderinama su bendrąja rinka, Komisija turi didelę diskreciją, tikrai nereiškia, jog ji bet kuriuo atveju neturi pagrįsti savo įsitikinimo svariais išsamaus ir kruopštaus tyrimo metu surinktais argumentais ar kad nereikalaujama pateikti išsamių sprendimo priėmimo priežasčių, atskleidžiančių konkrečius loginių apmastymų, grindžiančių jos sprendimą, žingsnius. Be to, savo apeliaciniame skunde Komisija pati pripažino, kad ji privalo atidžiai ištirti atitinkamą rinką, paremti savo vertinimą argumentais, kurie atspindėtų faktines aplinkybes tokias, kokios jos iš tikrųjų yra, kurie nėra aiškiai nereikšmingi ir kurie pagrindžia jais remiantis padarytas išvadas, bei pakankamu pagrindimu ir atsižvelgti į visus atitinkamus veiksnius.

76 — 2004 m. sausio 7 d. Sprendimas sujungtose bylose *Aalborg Portland ir kiti prieš Komisiją* (C-204/00 P, C-205/00 P, C-211/00 P, C-213/00 P, C-217/00 P ir C-219/00 P, Rink. p. I-123, 279 punktas). Tuo pačiu klausimu taip pat žr. 1985 m. liepos 11 d. Sprendimą *Remia ir kiti prieš Komisiją* (Byla 42/84, Rink., p. 2545, 34 punktas) ir 1987 m. lapkričio 17 d. Sprendimą *Reynolds prieš Komisiją* (sujungtos bylos 142/84 ir 156/84, Rink., p. 4487, 62 punktas).

77 — Cituota pirmiau, 223 ir 224 punktai.

88. Kaip matyti iš Teisingumo Teismo požiūrio byloje *Kali ir Salz*, šios Komisijai nustatytos pareigos suteikia Bendrijos teismui galimybę atlikti pakankamą kontrolę. Konkrečiai kalbant, nesigilindamas į Komisijos vertinimų esmę jis gali išaiškinti, ar faktinė informacija, kuria paremti tokie vertinimai, yra tiksli, ar padarytos išvados iš esmės yra teisingos [78], ar Komisija atliko išsamų ir kruopštų tyrimą, ypač ar ji atidžiai ištyrė ir pakankamai atsižvelgė į visus atitinkamus veiksnius [79] ir ar įvairūs Komisijos argumentavimo žingsniai atitinka logikos, suderinamumo ir tinkamumo reikalavimus tam, kad ji padarytų išvadas dėl koncentracijos suderinamumo ar nesuderinamumo su bendrąja rinka [80].

89. Vis dėlto kompetencijos tarp Komisijos ir Bendrijos teismų paskirstymo taisyklės, kurios yra esminės Bendrijos institucinei sistemai, neleidžia teismams eiti toliau ir visų pirma, kaip buvo aptarta, imtis Komisijos kompleksinio ekonominio vertinimo esmės ir pakeisti tokios institucijos nuomonę savąja.

78 — Tokio tipo kontrolė buvo vykdyta, pavyzdžiui, sprendimo *Kali ir Salz* 229–231 ir 245 punktuose.

79 — Toks kontrolės tipas, pavyzdžiui, yra pagrindas išvadai, padarytai paskutiniame sprendimo *Kali ir Salz* 241 punkto sakinyje.

80 — Atrodo, kad Pirmosios instancijos teismo vertinimai, atlikti sprendimo *Kali ir Salz* 228, 239, 241 (išskyrus paskutinį sakinį), 246 ir 247 punktuose, priskirtini šiam kontrolės tipui.

90. Po šių bendrų paaiškinimų būtina konkrečiai įvertinti, ar imdamasis per griežtos teisminės kontrolės arba taikydamas per aukštus įrodinėjimo reikalavimus sprendimui uždrausti koncentraciją Pirmosios instancijos teismas padarė teisės klaidą (žr. 71 punktą).

b) Pirmosios instancijos teismo padarytų klaidų „konkretus pavyzdys“

91. Pateikusi bendrą aptartą kritiką Komisija savo apeliacinio skundo pirmojo pagrindo antroje dalyje pateikia Pirmosios instancijos teismo padarytų klaidų „konkretų pavyzdį“. Be įvairių skundžiamo sprendimo, kuriuo, kaip ji teigia, Pirmosios instancijos teismas peržengė teisminės kontrolės ribas, fragmentų ginčijimo, šioje dalyje Komisija pateikia apibendrintus kaltinimus dėl įvairių klaidų, kurias atlikdamas savo vertinimus padarė Pirmosios instancijos teismas.

92. Savo pirmuoju prieštaravimu Komisija skundžiasi, kad atmesdamas jos išvadą dėl numatomo PET naudojimo UHT pienui augimo iki 1 % rinkos dalies, Pirmosios instancijos teismas peržengė teisminės kontrolės ribas. Komisijos teigimu, Pirmosios instancijos teismas neteisėtai ir nepagrįstai panaikino šios institucijos išvadą paprasčiausiai nurodydamas, jog „UHT pieno – o kartu ir beveik pusės skystų pieno produktų rinkos – atveju negali būti daroma prielaida, kad PET naudojimas iš tikrųjų išaugs". (Sprendimo versijoje anglų kalba, kuria remiasi Komisijos apeliacinis skundas, Pirmosios instancijos teismo nuomonė pateikta dar aiškiau: „The Court finds that the use of PET will not actually increase for UHT milk and, consequently, for approximately half of the LDP market.") [81].

93. Manau, kad šis kaltinimas teisingas. Iš tikrųjų reikia sutikti su Komisija, kad šiuo glaustu teiginiu (ypač jei pažiūrėtume į sprendimo versiją proceso kalba) suformulavęs savąją rinkos vystymosi ateityje prognozę, Pirmosios instancijos teismas neteisingai pakeitė Komisijos nuomonę savąja.

94. Priešingai, nei tvirtina *Tetra*, Pirmosios instancijos teismo lakoniškame pareiškime nėra žinomų duomenų pagrindu suformuluoto Komisijos argumentavimo logikos, suderinamumo ar tinkamumo kritikos. Pareiškimas veikiau aiškiai parodo, kad Pirmosios instancijos teismas tiesiogiai atsižvelgė į tuos duomenis, kad padarytų savarankišką išvadą, jog negalima daryti prielaidos, kad PET naudojimas UHT pienui, taigi ir maždaug pusei skystų pieno produktų rinkos, iš tikrųjų išaugs. Todėl taip elgdamasis teismas aiškiai peržengė savo teisminės kontrolės ribas (žr. 82–89 punktus).

95. Atrodo, kad Komisijos prieštaravimai dėl Pirmosios instancijos teismo nuomonės dėl numatomo PET naudojimo augimo šviežiam pienui (10–15 %) ir aromatizuotam pienui bei pieno gėrimams (iki 25 %), taip pat pagrįsti.

96. Šiuo atžvilgiu visų pirma reikia sutikti su Komisija, kad išvada, jog „Komisijos pateiktos augimo prognozės <...> nėra labai įtikinamos" [82], yra negaliojanti dėl nepakan-

81 — Sprendimo 211 punktas.

82 — 212 punktas.

kamo ar netikslaus atitinkamų veiksnių įvertinimo ir bet kokiu atveju nepakankamai motyvuota.

97. Kaip teisingai pastebėjo Komisija, šios išvados motyvavimas turi tokių trūkumų:

i) Pirmosios instancijos teismas netgi nepaminėjo Komisijos atlikto išplėstinio rinkos tyrimo, kuris parodė, kad sektoriuje veikiantys rinkos dalyviai tikėjosi netgi didesnio augimo lygio nei tas, kurį galiausiai pripažino Komisija [83]. Šiuo atžvilgiu akivaizdu, kad priešingai, nei teigia *Tetra*, vien aplinkybė, kad Komisija pasirinko atsargesnes prognozes, jokiu būdu negali pateisinti vieno iš veiksnių, į kuriuos Komisija atsižvelgė prieidama prie savo išvadų, neįvertinimo;

ii) Atrodo, kad Pirmosios instancijos teismas iškraipė vienos iš studijų, į kurią buvo atsižvelgta sprendime (kuri Komisijos prašymu buvo pridėta prie bylos) [84], prasmę, kurioje nagrinėjant numatomą PET augimą buvo teigiama, kad: „*Warrick* tyrimas aseptinėms pakuotėms numato tik minimalų 1 % augimą aromatizuoto pieno atveju ir šiokį tokį nuosmukį kitų pieno pagrindu pagamintų gėrimų atveju“ [85]. Iš tikrųjų iš šios ištraukos atrodytų, kad *Warrick* tyrimo prognozėse kalbama apie aromatizuotam pienui ir kitiems pieno pagrindu pagamintiems gėrimams pakuoti naudojamo PET augimą, o perskaičius dokumentą aiškiai matyti (to neneigia ir *Tetra*), kad šiose prognozėse kalbama apie produktų, kurie būtų pakuojami, kiekį, neatsižvelgiant į naudojamą medžiagą;

iii) Pirmosios instancijos teismas jokiu būdu rimtai nekritikavo Komisijos samprotavimų, o tik pastebėjo, kad „PCI tyrimas <...>, vienintelis šią rinką nagrinėjantis nepriklausomas tyrimas, prognozuoja augimą, kurio metu PET panaudojimas šviežio nearomatizuoto pieno rinkoje 2005 m. išaugs 9,2 %“ (tai yra dalis, kuri netolima Komisijos prognozėms); „*Warrick* tyrime <...> aseptinių pakuočių klausimu daroma išvada, kad pieno gėrimų atveju augimas bus mini-

83 — Šiuo klausimu Komisijos sprendimo 142 konstatuojamojoje dalyje teigiama: „Bendrai rinkos dalyviai darė prielaidą dėl didelio PET naudojimo jautriems produktams augimo per trumpą laikotarpį. Iš tų dalyvių, kurie galėjo nurodyti jautrių produktų, kurie būtų pakuojami į PET iki 2005 m., proporciją, pateiktų duomenų Komisija nustatė, kad PET vidutiniškai užimtų 40 % pieno, 30 % sulčių, 40 % aromatizuotų vaisių gėrimų ir per 50 % atšaldytos arbatos rinkos“.

84 — Šiuo klausimu žr. skundžiamo sprendimo 75 ir 76 punktus.

85 — 212 punktas.

malus, t. y. 1 %, o kitų pieno pagrindu pagamintų gėrimų atveju prognozuojamas šioks toks nuosmukis" (o tai, kaip mes matėme, klaidina, nes šios prognozės nebuvo susijusios su PET), „o *Pictet* tyrimas <...> nepateikia jokių konkrečių prognozių skystų pieno produktų atveju"; ir „iš PCI tyrimo veikiau išplaukia, kad santykinai įtikinamą pagrindą <...> turi vien vertinimas, kad 2005 m. PET rinkos dalis kitų pieno pagrindu pagamintų gėrimų <...> atveju sudarys 25 %" (tiksliai Komisijos prognozes atitinkanti dalis) [86]. Kaip gali būti lengvai įrodyta, šios apibendrintos pastabos dėl „nepriklausomų tyrimų" [87] pakankamai nepaaiškina, kodėl, Pirmosios instancijos teismo nuomone, Komisijos vertinimai nebuvo „labai įtikinantys", visų pirma turint omenyje tai, kad vertinimai, pagrįsti daugeliu veiksnių, jau buvo atsargesni už tuos, kurie pateikti Komisijos atliktame rinkos tyrime.

98. Taip pat neatrodo pakankamai pagrįstas Pirmosios instancijos teismo teiginys, kad „apskritai sprendime nėra tinkamai paaiškinama, kaip iki 2005 m. PET, pirmiausia svarbiame šviežio pieno pakuočių sektoriuje, galėtų pakeisti HDPE, svarbiausią su kartonu konkuruojančią medžiagą" [88].

99. Tiesą sakant, kaip teisingai pastebėjo Komisija, Pirmosios instancijos teismas prie šios išvados priėjo jokiu būdu nekritikuodamas ir netgi nepaminėdamas šios institucijos rinkos tyrimo išvadų ir nepriklausomų tyrimų pagrindu jos padarytų vertinimų dėl PET konkurencinių privalumų, palyginti su HDPE [89].

100. Tai, kad Pirmosios instancijos teismas konkrečiai nurodė šviežio pieno pakuotes, kelia abejonių, ar jis iš viso atsižvelgė į tuos vertinimus, ypač matant, kad ginčijamas sprendimas atskleidžia, jog šis produktas buvo vienas iš tų, kuriems PET siūlė rimtų konkurencinių privalumų, palyginti su HDPE. Ginčijamame sprendime buvo aiškiai teigiama, kad „Komisijos atliktas rinkos tyrimas patvirtino PCI prielaidas, kad PET turi rinkodaros privalumų, palyginti su HDPE, visų pirma tais atvejais, kai svarbus produkto matomumas," [90] ir ypač produktams, kaip antai šviežias pienas, kuriems

86 — Cituojama pagal sprendimo 212 punktą.

87 — „Nepriklausomi tyrimai" reiškia tuos, kurių neužsakė *Tetra*.

88 — 212 punktas.

89 — Žr. skundžiamo sprendimo 80, 95–97 ir 101, 102 punktus.

90 — Ginčijamo sprendimo 97 konstatuojamoji dalis.

nereikalingas šviesos barjeras [91]. Kaip pažymėjo Komisija, neatsižvelgimą į šiuos vertinimus taip pat patvirtina sprendimo dalis dėl tikėtino sverto efekto pasekmių, kurioje Komisijos vertinimus klaidingai pakeisdamas savais Pirmosios instancijos teismas glaustai patvirtino, kad „šviežias pienas nėra tas produktas, kurį realizuojant PET rinkodaros privalumai turėtų ypatingos reikšmės" [92].

101. Taip pat paminėtina, kad Pirmosios instancijos teismo išvados dėl ginčijamame sprendimo motyvų negalima svariai pateisinti teiginyje, kad „Komisija neginčija nei *Canadean* nurodytos bendros 17,3 % skystiems pieno produktams naudojamos HDPE dalies 2000 m. <...>, nei prognozės, kad šis skaičius iki 2005 m. galėtų padidėti iki 19,5 % <...>" [93].

102. Iš tikrųjų reikia sutikti su Komisija, kad Pirmosios instancijos teismas (*Tetra* užsakytu) *Canadean* tyrimu pasirėmė neįvertindamas Komisijos aiškinimo, jog ji šiame tyrime pateiktų prognozių apskritai nelaiko patikimomis. Vietoj to Pirmosios instancijos teismas turėjo atsižvelgti į Komisijos kritiką, kad, pirma, tyrime neteisingai „panaudotas modelis, pagal kurį ankstesnis augimas laikomas augimo ateityje indikatoriumi ir ignoruojamas su barjero technologija susijęs būsimas technologinis vystymasis" ir, antra, kadangi „teigiama, kad sprendimas produktus pakuoti PET yra priklausomas nuo vartotojų, tyrimas, kuriame neatsižvelgiama į vartotojų nuomones, (šiuo atveju *Canadean*) nėra ypač pagrįstas" [94].

103. Todėl manau, kad reikia pritarti įvairiems Komisijos kaltinimams dėl prognozuojamo augimo naudojant PET skystų pieno produktų pakavimui.

104. Tačiau darytina išvada, kad negali būti pritarta kaltinimui dėl prognozuojamo augimo vertinimo naudojant PET sulčių pakavimui.

91 — Iš ginčijamo sprendimo yra aišku, kad nors „termiškai apdorotam pienui būtinas šviesos barjeras", „šviežias pienas sėkmingai (gali) būti pakuojamas standartiniame, barjero savybių neturinčiame PET" (76 ir 77 konstatuojamosios dalys). Be to, *Tetra* teigimu, PET naudojimo apribojimai dėl šviesos barjero būtinybės „taikomi tik termiškai apdorotam pienui". Šiuo klausimu *Tetra* pažymi, kad „PET šviesos barjerą suteikiantys techniniai sprendimai yra susiję su didelėmis sąnaudomis ir kompleksine gamybos technologija, kelia perdirbimo klausimų ir pašalina butelio skaidrumą, kuris yra vienas pagrindinių PET privalumų" (ginčijamo sprendimo 74 konstatuojamoji dalis).

92 — 289 punktas.

93 — 212 punkto pabaiga.

94 — Ginčijamo sprendimo 123 konstatuojamoji dalis.

105. Visų pirma šiuo prieštaravimu Komisija kaltina Pirmosios instancijos teismą nusprendus, kad nors „pati (Komisija) pripažįsta, jog nagrinėjamas augimas iš esmės atsirastų dėl stiklo pakeitimo PET, ji neatlieka jokio stiklo rinkos tyrimo“ [95]. Tai darydamas Pirmosios instancijos teismas, Komisijos manymu, ignoravo svarbius įrodymus dėl neaukštos klasės produktų stiklo rinkos nuosmukio, kuriuo ginčijamame sprendime rėmėsi Komisija, vėliau juos analizuodama detaliau savo atsiliepime į ieškinį. Komisijos teigimu, toks elgesys rodo klaidingą Pirmosios instancijos teismo tendenciją laikyti nesvarbiais ginčijamame sprendime nepaminėtus, bet atsiliepime į ieškinį, siekiant pagrįsti bendrus pastebėjimus ginčijamame sprendime, išnagrinėtus veiksnius.

106. Šiuo atžvilgiu vis dėlto reikia sutikti su *Tetra*, kad Pirmosios instancijos teismas nepadarė teisės klaidos, teigdamas, jog Komisija neatliko jokio stiklo rinkos tyrimo, nes išskyrus tam tikras neapibrėžtas ir skubotas užuominas, sprendime nėra jokių tokio tyrimo pėdsakų. Be to, priešingai, nei teigia Komisija, ši tyrimo spraga tikrai negalėjo būti užpildyta teisme vėliau padarytais pareiškimais, nes įrodymai ir vertinimai, kuriais buvo pagrįstas sprendimas, turėjo būti aiškiai nurodyti šiame akte ir negalėjo būti pateikti vėliau proceso Pirmosios instancijos teisme metu [96].

107. Galiausiai paskutinis Komisijos prieštaravimas, kuriuo ji skundžiasi, kad Pirmosios instancijos teismas, vertindamas, ar buvo tikėtina, kad *Tetra* vartotojai dėl sverto efekto kartoną pakeis PET, atsižvelgė į tai, kad „PET atveju sąnaudos didesnės nei kartono atveju“ atrodo pagrįstas [97].

108. Reikia pritarti Komisijai, kad ginčijamu klausimu apie PET ir kartono sąnaudų skirtumą ginčijamame sprendime nebuvo prieita prie aiškios išvados ir kad dėl to Pirmosios instancijos teismas negalėjo analizuoti šio kompleksinio ekonominio klausimo esmės ir pats nuspręsti, kad PET kainuoja daugiau už kartoną.

95 — 213 punktas.

96 — Iš nusistovėjusios Teisingumo Teismo praktikos matyti, kad „motyvacijos stokos negali ištaisyti aplinkybė, jog suinteresuotas asmuo apie sprendimo priežastis sužino proceso Teisingumo Teisme metu“ (1981 m. lapkričio 26 d. Sprendimas *Michel prieš Parlamentą* (195/80, Rink. p. 2861, 22 punktas). Iš esmės tuo pačiu klausimu žr. 1990 m. vasario 7 d. Sprendimą *Culin prieš Komisiją* (C-343/87, Rink. p. I-225, 15 punktas) ir 2000 m. spalio 19 d. Sprendimą sujungtose bylose *Italija ir Sardegna Lines prieš Komisiją* (C-15/98 ir C-105/99, Rink. p. I-8855, 70 punktas).

97 — Skundžiamo sprendimo 288 punktas. Šį teiginį apie PET ir kartono sąnaudų skirtumą Pirmosios instancijos teismas vėliau pakartojo 326 punkte vertindamas potencialios konkurencijos sumažėjimą kartono rinkose.

109. Priešingai, nei šiuo klausimu teigia *Tetra*, ir ką patvirtina vėlesni skundžiamo sprendimo punktai [98], nemanau, kad Komisija netiesiogiai pritarė *Warrick* raporto išvadoms, kad, kiek tai susiję su aseptinėmis pakuotėmis, PET yra 30–40 % brangesnis nei kartonas. Priminusi šio tyrimo išvadas Komisija paprasčiausiai pareiškė, kad jos „rinkos tyrimas nepateikė aiškaus vaizdo apie santykines PET ir kartono pakuočių sistemų sąnaudas", nes apklausti asmenys pateikė prieštaringus atsakymus [99]. Atrodo pakankamai aišku, kad net jei šis paskutinis teiginys kažkokiu būdu nesukelia abejonių dėl *Warrick* tyrimo išvadų, jis tikrai neleidžia teigti, kad Komisija joms netiesiogiai pritarė.

110. Be to, nemanau, kad Komisijos teiginyje, jog kai kurie vartotojai „nurodė, kad jie svarstytų kartono pakeitimą PET tik tuo atveju, jei kartono kainos padidėtų 20 % ar daugiau" [100], būtų įmanoma įžiūrėti didesnių PET sąnaudų patvirtinimą, kaip tai padarė *Tetra*. Iš tikrųjų šis teiginys tik parodo kai kurių Komisijos rinkos tyrimo metu apklaustų vartotojų nuomonę: tyrimo, kuris, kaip nurodyta, „nepateikė aiškaus vaizdo dėl santykinių PET ir kartono pakuočių sistemų sąnaudų".

111. Esant tokioms aplinkybėms yra aišku, kad nors Pirmosios instancijos teismas galbūt galėjo prieiti prie išvados, jog Komisijos atliktas tyrimas buvo nebaigtas, ar sukritikuoti jo pagrindimo logiką, suderinamumą ir tinkamumą, jis tikrai negalėjo atlikti savarankiško šios institucijos turimos informacijos vertinimo ir nuspręsti, kad PET buvo „brangesnis už kartoną".

c) Išvados dėl pirmojo apeliacinio skundo pagrindo

112. Atsižvelgdamas į pirmiau aptartas aplinkybes manau, kad pirmasis apeliacinio skundo pagrindas iš dalies yra pagrįstas ir kad visų pirma reikia pritarti Komisijos prieštaravimams dėl prognozuojamo PET naudojimo skystiems pieno produktams augimo bei sąnaudų tarp PET ir kartono skirtumo.

98 — 326 punktas.

99 — 92 konstatuojamoji dalis. Visų pirma nurodydama savo rinkos tyrimo rezultatus Komisija pažymėjo, kad „kai kurie rinkos dalyviai pareiškė, jog dauguma atvejų, ypač barjero reikalaujantiems produktams, PET yra brangesnis. Tačiau dauguma atsakiusiųjų negalėjo nurodyti tikslių sąnaudų skirtumų; daugeliu atvejų taip buvo todėl, kad jie neturėjo patirties su abiem medžiagomis. Tačiau kai kurios trečiosios šalys (ypač turinčios didesnę patirtį su PET) Komisiją informavo, kad praktiškai PET joms buvo pigesnis už kartoną" (92 punktas).

100 — Ginčijamo sprendimo 397 konstatuojamoji dalis.

Dėl apeliacinio skundo pagrindo dėl reikalavimo, kad būtų atsižvelgta į tam tikro elgesio neteisėtumą ir paprasčiausius elgesio įsipareigojimus

113. Antruoju apeliacinio skundo pagrindu Komisija kritikuoja tam tikrus bendrus Pirmosios instancijos teismo pastebėjimus dėl „sverto efekto" (žr. 36–39 punktus) ir kaltina jį reikalavus iš Komisijos kaip į galimą nuo tokios praktikos atgrasantį veiksnį atsižvelgti į: i) šiai praktikai būdingo elgesio neteisėtumą, kuris reikštų piktnaudžiavimą dominuojančia padėtimi [101]; ii) *Tetra* pasiūlytus paprasčiausius elgesio įsipareigojimus jai pažadėjus nesiimti piktnaudžiavimo veiksmų.

114. Kalbėdama apie pirmąjį aspektą Komisija primena, kad Reglamentu Nr. 4064/89 įvesta išankstine koncentracijų kontrole buvo siekiama išvengti struktūrinių rinkos pasikeitimų, kurie galėtų tapti piktnaudžiavimo priežastimi. Kai vienoje rinkoje dominuojanti įmonė įsigyja kitoje gretutinėje rinkoje veikiančią įmonę, koncentracija turi būti uždrausta, jei koncentracija sukurtas naujas ūkio subjektas turėtų priemonių ir paskatų piktnaudžiauti ir taip iš šios kitos rinkos išstumti savo konkurentus [102]. Todėl reikalaudamas, kad Komisija taip pat įvertintų, ar naujo ūkio subjekto turimų ekonominių paskatų piktnaudžiauti turima dominuojančia padėtimi negali atsverti neteisėtas piktnaudžiavimo pobūdis, Pirmosios instancijos teismas, jos manymu, neteisingai aiškino reglamento 2 straipsnį.

115. Be to, Komisijos nuomone, kitas neteisingas šios nuostatos aiškinimas lėmė Pirmosios instancijos teismo teiginį, kad „reikia skirti situaciją, kai konglomerato susikūrimo poveikį turinti koncentracija iš karto pakeičia konkurencijos sąlygas antroje rinkoje ir dėl jau egzistuojančios dominuojančios padėties pirmoje rinkoje sąlygoja dominuojančios padėties susikūrimą ar sustiprėjimą, ir situaciją, kai dominuojančios padėties antroje rinkoje susikūrimas ar sustiprėjimas neatsiranda iš karto dėl koncentracijos, o tik po kurio laiko dėl naujo ūkio subjekto veiksmų pirmoje rinkoje, kurioje jis jau užima dominuojančią padėtį. Pastaruoju atveju dominuojančios padėties susikūrimą

101 — Šiuo klausimu pažymėtina, kad „<...> sverto efektą, kurio šaltinis būtų aseptinio kartono rinka, be naujo ūkio subjekto galimybės imtis įvairių veiksmų, pavyzdžiui, susieti kartoninių pakuočių įrenginių ir vartojimo produktų pardavimą su PET pakavimo įrenginių pardavimu, įskaitant privalomą pardavimą <...>, pirmiausia sudarytų tai, kad šis ūkio subjektas greičiausiai nustatytų grobuoniškas kainas („predatory pricing" <...>), antra, imtųsi kainų karo ir, trečia, teiktų ištikimybės nuolaidas" (skundžiamo sprendimo 156 punktas).

102 — Šiuo klausimu savo atsiliepime į apeliacinį skundą ir per teismo posėdį Komisija teigė, kad struktūriniai rinkos sąlygų pasikeitimai, dėl kurių naujas ūkio subjektas įgytų tokias priemones ir paskatas, reikštų nedelsiamą dominuojančios padėties sukūrimą kitoje rinkoje.

ar sustiprėjimą reglamento 2 straipsnio 3 dalies prasme sąlygoja ne koncentracijos sukurta struktūra, o tokie veiksmai ateityje" [103]. Komisijos manymu, priešingai, nei teigia Pirmosios instancijos teismas, ir antruoju atveju būtent koncentracija sukuria arba sustiprina dominuojančią padėtį, nes ji turi nedelsiamą tiesioginį poveikį ir sukuria sąlygas, kurioms esant piktnaudžiavimas tampa ne tik tikėtinas, bet ir tikslingas ekonominiu požiūriu.

116. Komisija galiausiai teigia, kad egzistuoja neįveikiamų teisinių ir praktinių kliūčių galimam atgrasančiam tam tikro elgesio neteisėtumo poveikiui ištirti. Iš esmės neįmanoma pakankamai užtikrintai įvertinti konkrečių įmonių polinkio elgtis neteisėtai ir jų veiksmų atskleidimo ir nubaudimo galimybės įtakos.

117. Dėl antrojo aspekto, susijusio su *Tetra* pasiūlytais elgesio įsipareigojimais (žr. 113 punktą), Komisija pažymi, kad turint galvoje Reglamentu Nr. 4064/89 įtvirtintos išankstinės kontrolės tikslą, įsipareigojimai nepiktnaudžiauti dominuojančia padėtimi, kurią sukurtų ar sustiprintų koncentracija, yra nepriimtini, nes jie negali išspręsti struktūrinių problemų, kurioms siekia užkirsti kelią reglamentas. Todėl reikalaudamas atsižvelgti į tokius įsipareigojimus Pirmosios instancijos teismas, jos manymu, pažeidė reglamento nuostatas, visų pirma 2 straipsnį ir 8 straipsnio 2 dalį. Pasak Komisijos, Pirmosios instancijos teismas bet kuriuo atveju neteisingai nusprendė, kad ši institucija neįvertino *Tetra* pasiūlytų įsipareigojimų, nes sprendimas rodo, jog šie įsipareigojimai buvo vertinti ir atmesti ne tik dėl principinių priežasčių, bet ir todėl, kad juos būtų „labai sudėtinga ar net neįmanoma kontroliuoti" [104].

118. Šie Komisijos argumentai nėra įtikinami.

119. Pirmosios instancijos teismui skirta kritika iš esmės būtų pagrįsta tik tuo atveju, jei iš ginčijamo sprendimo būtų matyti, kad, kaip teigė Komisija savo atsiliepime į apeliacinį skundą ir Teismo posėdyje, koncentracija sukeltų tokius struktūrinius rinkos pasikeitimus, kurie iš karto automatiškai sukurtų antrą dominuojančią padėtį, ir naujas ūkio

103 — Skundžiamo sprendimo 154 punktas.

104 — Ginčijamo sprendimo 431 konstatuojamoji dalis.

subjektas savo numatomais veiksmais ja galėtų piktnaudžiauti.

120. Tačiau, kaip teisingai pažymi *Tetra*, ginčijamame sprendime nesakoma, kad naujas ūkio subjektas iš karto ir automatiškai PET pakavimo įrenginių rinkose įgytų dominuojančią padėtį, bet prognozuojama, kad taip atsitiktų tik vėliau dėl *Tetra* piktnaudžiavimo jau užimama dominuojančia padėtimi kartono rinkoje.

121. Tai, pavyzdžiui, aiškiai matyti iš ginčijamo sprendimo ištraukos, kurioje pasakyta, kad „*Tetra* dominuojanti padėtis kartono pakuočių rinkoje kartu su *Sidel* pirmaujančia padėtimi PET pakavimo įrenginių rinkoje <...> sukurtų rinkos struktūrą, kuri leistų naujam ūkio subjektui pasinaudojus sverto efektu perkelti savo dominuojančią padėtį aseptinių kartono pakuočių rinkoje į PET pakavimo įrenginių rinką“ [105]. Iš šios citatos darytina išvada, kad koncentracija faktiškai *iš karto* sukurtų rinkos struktūrą, naujam ūkio subjektui suteikiančią priemonių ir paskatų pradėti taikyti tam tikrus sverto efekto veiksmus ir *po to* dėl šios praktikos užimti dominuojančią padėtį PET pakavimo įrenginių rinkose.

122. Esant tokioms aplinkybėms Pirmosios instancijos teismas teisingai nurodė, kad Komisija turėjo atsižvelgti į įvairius veiksnius, galėjusius turėti įtakos tikimybei, jog naujas ūkio subjektas elgsis tokiu būdu, kuris leistų jam užimti prognozuojamą dominuojančią padėtį PET pakavimo įrenginių rinkoje.

123. Kitaip tariant, kaip pažymėjo *Tetra*, Pirmosios instancijos teismas teisingai nusprendė, kad lygiai taip pat, kaip Komisija vertino ekonomines paskatas elgtis tokiu būdu, ji privalėjo atsižvelgti į tikėtiną atgrasantį tokio elgesio neteisėto pobūdžio (kuris reikštų *Tetra* piktnaudžiavimą jau turima dominuojančia padėtimi kartono rinkoje) poveikį arba į įmonės siūlomus prisiimti įsipareigojimus.

124. Priešingai, nei teigia Komisija, Pirmosios instancijos teismas, reikalaudamas atsiž-

105 — Ginčijamo sprendimo 342 konstatuojamoji dalis. Šiuo klausimu taip pat žr. 330 konstatuojamąją dalį, kurioje pažymima: „Įsigydama *Sidel*, *Tetra* užsitikrintų, kad jos dominuojanti padėtis aseptinių kartono pakuočių rinkoje bus išlaikyta ir sustiprinta pašalinus *Sidel* konkurencinį spaudimą. Be to, naudodama sverto efektą kartono rinkoje *Tetra ir Sidel turėtų galimybę pasiekti dominavimo lygį PET įrenginių* ir visų pirma didelio ir mažo galingumo SBM mašinų rinkoje, atitinkamuose galutinio naudojimo segmentuose (išskirta mano). Panašūs teiginiai pateikti daugelyje ginčijamo sprendimo fragmentų, pavyzdžiui, 331, 359 ir 389 konstatuojamosiose dalyje.

velgti į neteisėtą tam tikro elgesio, susijusio su sverto efektu, pobūdį ir atitinkamus *Tetra* pasiūlytus įsipareigojimus, nereikalavo, kad Komisija įvertintų tikimybę, ar naujas ūkio subjektas piktnaudžiaus koncentracija sukurta dominuojančia padėtimi. Jis paprasčiausiai reikalavo, kad Komisija įvertintų tikimybę, ar naudodamas jau *Tetra* užimamą dominuojančią padėtį kartono rinkoje, naujas ūkio subjektas galėtų įgyti dominuojančią padėtį PET pakuočių įrenginių rinkose, t. y. įvertintų, ar koncentracija sukurtų dominuojančią padėtį Reglamento Nr. 4064/89 2 straipsnio prasme.

126. Galiausiai neįtikinantis atrodo ir Komisijos argumentas, kad Pirmosios instancijos teismas neteisingai pasielgė ignoravęs jos tyrimą dėl *Tetra* pasiūlytų elgesio įsipareigojimų. Kaip teisingai pažymi ši įmonė, Komisija tik pateikė trumpą ir neįrodytą teiginį, kad aptariamus įsipareigojimus būtų „labai sudėtinga ar net neįmanoma kontroliuoti", bet tinkamai neįvertino, kaip jie tikėtinai galėtų paveikti naujo ūkio subjekto elgesį ateityje ir visų pirma klausimo, ar jie galėtų turėti didelį atgrasantį poveikį prognozuojamam sverto efektui.

125. Taip pat nemanau, kad Pirmosios instancijos teismo reikalaujamam įvertinimui atlikti buvo neįveikiamų teisinių ir praktinių kliūčių. Iš esmės jis nereikalavo, kad Komisija tiksliai nustatytų, ar aptariamo elgesio neteisėtumas arba *Tetra* pasiūlyti įsipareigojimai atgrasys šią įmonę nuo tokio elgesio, jis taip pat nereikalavo, kad Komisija įrodytų, jog sprendime įvardytos ekonominės paskatos neabejotinai skatintų *Tetra* taip elgtis. Pirmosios instancijos teismas paprasčiausiai nusprendė, kad Komisija turėjo atsižvelgti į šiuos veiksnius, pateikdama savo prognozes, pavyzdžiui, remdamasi vertinimu, ar, turint omenyje įprastą verslo praktiką šiame sektoriuje, Komisija, kompetentingos nacionalinės institucijos ar žalą patyrę konkurentai galėtų lengvai sužinoti apie tokį neteisėtą elgesį.

127. Atsižvelgiant į tai, darytina išvada, jog Komisijos prieštaravimai nėra pagrįsti. Reikėtų pabrėžti, jog būtų buvę priešingai, jei ginčijamas sprendimas akivaizdžiai parodytų, kad koncentracija būtų sukėlusi tokius struktūrinius rinkos pasikeitimus, kurie sukeltų nedelsiamą ir automatišką dominuojančios padėties PET rinkose sukūrimą. Tiesa, tą Komisija teigė savo atsiliepime ir Teismo posėdyje, bet, kaip pažymėta, tai neišplaukia iš ginčijamo sprendimo.

128. Remiantis aptartais argumentais, darytina išvada, kad antrasis apeliacinio skundo pagrindas atmestinas.

Apeliacinio skundo pagrindas dėl atskirų SBM mašinų rinkų apibrėžimo, atsižvelgiant į jų galutinį naudojimą

129. Trečiuoju savo apeliacinio skundo pagrindu Komisija kritikuoja Pirmosios instancijos teismą nepatvirtinus Komisijos įvertinimo dėl atskirų SBM mašinų (mažo ir didelio galingumo), naudojamų jautrių produktų pakavimui, rinkų apibrėžimo. Šiuo klausimu Komisija pateikia įvairius argumentus, kuriuos skirsto į susijusius su šių mašinų pasiūlos ir paklausos ypatumais.

130. Pradėdama nuo pasiūlos ypatumų Komisija ginčija išvadą, kad „ginčijamame sprendime nėra pakankamai akivaizdžių tariamai specifinių jautrių produktų pakavimui skirtų SBM mašinų savybių įrodymų“ [106]. Jos nuomone, trumpai tariant, Pirmosios instancijos teismas prie šios išvados priėjo neatsižvelgdamas į ginčijamame sprendime ir per posėdį pateiktą informaciją apie SBM mašinų pritaikymą užtikrinant ypatingus vartotojų poreikius, ir savo įsitikinimą klaidingai grindė teismo posėdyje *Tetra* pateiktais priešingais teiginiais.

131. Tačiau manau, kad ši įmonė pateikia stiprų argumentą, teigdama, jog ginčijamas sprendimas aiškiai nurodo, kad „dauguma SBM mašinų yra nespecifinės, tačiau vis dėlto „PET pakavimo linija, kurioje SBM mašina yra tik sudedamoji dalis, paprastai yra pritaikoma konkretiems kliento išpilstomiems produktams“ [107]. Todėl, priešingai, nei teigia Komisija, iš ginčijamo sprendimo išplaukia, kad daugeliu atvejų SBM mašinos buvo nespecifinės, t. y. tinkamos įvairių produktų pakavimui, o PET pakavimo linijos, kuriose šios mašinos yra tik sudedamoji dalis, apskritai yra „pritaikomos“ konkretiems pakuojamiems produktams.

132. Atsižvelgiant į tokius sprendimo argumentus, Pirmosios instancijos teismas teisingai nusprendė, jog „paprasta aplinkybė, kad tam, kad būtų naudinga pirkėjui, kiekviena SBM mašina turi būti sumontuojama į PET grandinę, nepateisina to, kad specifinės kitų įrenginių šioje PET grandinėje savybės ir pirmiausia aseptinio PET išpilstymo savybės būtų priskirtos pačioms SBM mašinoms“ [108].

133. Dėl kitos atsiliepime į ieškinį pateiktos informacijos apie techninius SBM mašinų pakeitimus, integruojant jas į konkrečias PET

106 — Skundžiamo sprendimo 261 punktas.

107 — Ginčijamo sprendimo 177 konstatuojamoji dalis.

108 — Skundžiamo sprendimo 265 punktas.

pakavimo linijas, Pirmosios instancijos teismas teisingai atsakė, kad „ginčijamame sprendime nėra jokių nuorodų į šią informaciją“ [109]. Kaip jau minėta, argumentai ir vertinimai, kuriais buvo pagrįstas spendimas, turėjo būti aiškiai jame išdėstyti ir negalėjo būti pateikti vėliau bylos nagrinėjimo Pirmosios instancijos teisme metu (žr. 106 punktą).

134. Todėl *Tetra* teiginių pagrindu vėliau Pirmosios instancijos teismo atliktas vertinimas atsiliepime į ieškinį pateiktiems argumentams atremti laikytinas nereikšmingu. Nors būtų buvę geriau, jei Pirmosios instancijos teismas nebūtų atlikęs tokio pobūdžio vertinimo, tai neturi įtakos aplinkybei, kad teisminio nagrinėjimo metu Komisija bet kokiu atveju neturėjo teisės pateikti argumentų, visiškai nenagrinėtų ginčijamame sprendime.

135. Aptarus argumentus dėl SBM mašinų pasiūlos ypatumų, reikia pereiti prie su paklausos ypatumais susijusių argumentų.

136. Šiuo atžvilgiu būtina akcentuoti, kad šie teiginiai susiję su argumentacija, kuria remiantis Komisija, atsižvelgdama į praeityje *Sidel* taikytą vartotojų, ketinančių pakuoti jautrius produktus, diskriminaciją pagal kainas ir tikimybę, kad tokią praktiką tęs naujasis ūkio subjektas, siekė apibrėžti atskiras jautrių produktų pakavimui naudojamų SBM mašinų rinkas.

137. Visų pirma šie argumentai buvo pagrįsti dviguba teorine prielaida: kad „tam tikra atitinkamo produkto pirkėjų grupė gali sudaryti siauresnę, savarankišką prekės rinką, jeigu ši grupė patirtų diskriminaciją pagal kainą“ ir kad „paprastai taip atsitiktų tuomet, jei būtų tenkinamos dvi sąlygos: a) galima aiškiai nustatyti, kuriai grupei priklauso tam tikras klientas tuo momentu, kai jam parduodama atitinkama prekė, ir b) prekyba tarp klientų ar trečiųjų šalių tarpininkavimas nėra įmanomi“ [110]. Remdamasi šia prielaida ir nusprendusi, kad jos sąlygos šioje byloje yra įvykdytos, Komisija padarė išvadą, kad egzistuoja atskiros jautrių produktų pakavimui skirtų SBM mašinų rinkos.

138. Aptariamais apeliacinio skundo pagrindais Komisija nesutinka su šių argumentų įvertinimu skundžiamame sprendime, visų pirma teigdama, kad Pirmosios instancijos

109 — Ten pat.

110 — Ginčijamo sprendimo 178 konstatuojamoji dalis.

teismas: i) neteisingai neatsižvelgė į praeityje *Sidel* vykdytą diskriminaciją pagal kainą remdamasis tuo, kad tai „negali būti laikoma pakankamai įtikinamu įrodymu, kad naujas ūkio subjektas imsis panašių veiksmų", nes „skirtingai nei *Sidel* iki koncentracijos, naujas ūkio subjektas būtų saistomas ne tik įsipareigojimais bet ir įvairiomis *Tetra* veiksmus ribojančiomis pareigomis" [111]; ii) neteisingai neatsižvelgė į daugelį Komisijos pastabų dėl galimybės nustatyti SBM mašinas jautrių produktų pakavimui ketinančius naudoti klientus arba bet kuriuo atveju neįvertino šių pastabų reikšmės ir iii) neteisingai suprato bei neteisingai neatsižvelgė į Komisijos pastabas dėl nesamos galimybės šio gamintojo mašinas pirkti iš kitų asmenų (kurie iš esmės būtų kiti klientai, norintys parduoti naudotas mašinas).

139. Nė vienas iš šių prieštaravimų neatrodo pagrįstas.

140. Dėl pirmojo iš jų iš esmės reikia sutikti su *Tetra*, kad ginčijamas teiginys neturi nieko bendra su atskirų jautrių produktų pakavimui naudojamų SBM mašinų rinkų nustatymu. Pateiktas toje sprendimo dalyje, kurioje vertinami „būdai, kuriais naujas ūkio subjektas gali naudoti sverto efektą" ir kuri visų pirma susijusi su būtinybe „atsižvelgti tik į tokius pasinaudojimo sverto efektu būdus, kurių atveju mažiausiai tikėtina, kad jie nėra piktnaudžiavimas dominuojančia padėtimi aseptinio kartono rinkose" ir įvertinti *Tetra* siūlomus įsipareigojimus (žr. 43 punktą), šis teiginys toli gražu nėra susijęs su atitinkamų rinkų apibrėžimu.

141. Todėl, priešingai, nei teigiama apeliaciniame skunde, reikia manyti, kad Pirmosios instancijos teismas tinkamai įvertino ir suprato įvairius fragmentus, kuriuose išdėstyti Komisijos argumentai. Pirmosios instancijos teismas vis dėlto nusprendė, kad argumentuose yra logikos klaidų, nes aplinkybė, jog naujas ūkio subjektas gali nustatyti tuos klientus, kurie ketina pakuoti jautrius produktus (ir dėl to juos diskriminuoti pagal kainas), „nepašalina galimybės, kad klientai, nebebūdami patenkinti šio ūkio subjekto sąlygomis, galėtų kreiptis į kitus SBM mašinų tiekėjus" [112].

142. Nors šis Pirmosios instancijos teismo vertinimas yra labai trumpas, atrodo, kad iš esmės su juo galima sutikti. Manau, kad net jei naujas ūkio subjektas galėtų nustatyti tuos

111 — Skundžiamo sprendimo 223 punktas.

112 — 268 punktas.

klientus, kurie ketina pakuoti jautrius produktus, ir atsižvelgdamas į tai, kad šie klientai negali pirkti mašinų iš kitų asmenų, nuspręstų iš jų pareikalauti didesnės kainos nei iš kitų klientų, vien ši aplinkybė dar neleistų apibrėžti atskirų jautrių produktų pakavimui naudojamų SBM mašinų rinkų, nes, kaip nurodė Pirmosios instancijos teismas, „diskriminuojami" klientai galėtų kreiptis į kitus tiekėjus, kurie netaiko tokios pačios kainų politikos.

143. Kitaip tariant, manau, kad aplinkybė, jog vienas ūkio subjektas (kurio pavyzdžiu neseka konkurentai) nustato atskirą klientų grupę diskriminuojančią kainų politiką, savaime neleidžia nustatyti atskiros rinkos šių klientų atžvilgiu, nes kitų ūkio subjektų, kurie tokios politikos nevykdo, buvimas gali užkirsti kelią iš esmės skirtingų rinkos sąlygų nustatymui atitinkamai klientų grupei.

144. Todėl nemanau, kad kritikuodamas Komisijos argumentus, pagrįstus praeityje *Sidel* vykdyta diskriminacija pagal kainas ir tikimybe, jog naujas ūkio subjektas tęs tokią praktiką, Pirmosios instancijos teismas padarė teisės klaidą.

145. Atsižvelgiant į pirmiau aptartas aplinkybes, darytina išvada, kad trečiasis apeliacinio skundo pagrindas atmestinas.

Apeliacinio skundo pagrindas dėl Tetra *dominuojančios padėties sustiprinimo kartono rinkoje*

146. Ketvirtuoju savo apeliacinio skundo pagrindu Komisija ginčija Pirmosios instancijos teismo išvadą, kad „ginčijamame sprendime pateikiami įrodymai teisės požiūriu nepakankamai įrodo, jog *Sidel* praradus savo potencialios konkurentės poziciją pakeistos koncentracijos įtaka *Tetra* užimamai pozicijai pirmiausia aseptinio kartono rinkose būtų tokia, kad būtų tenkinamos reglamento 2 straipsnio 3 dalies sąlygos" [113].

147. Šiuo atveju Komisija prieštarauja dėl to, jog, pirma, Pirmosios instancijos teismas nepripažino, kad „potencialios" konkurencijos sumažėjimas PET įrenginių rinkose savaime sustiprintų *Tetra* dominuojančią padėtį kartono rinkose. Reikalaudamas, kad ji įrodytų, jog bet koks tokios potencialios

113 — Ginčijamo sprendimo 333 punktas.

konkurencijos sumažėjimas greičiausiai „sustiprintų *Tetra* dominuojančią padėtį aseptinio kartono rinkose, *palyginti su jos konkurentais*“ [114], Pirmosios instancijos teismas buvo neteisus, turint galvoje tai, kad toks sustiprėjimas turėtų būti vertinamas atsižvelgiant ne į *Tetra* konkurentus, o į neišvengiamas pasekmes, kurias sukeltų „potencialios“ konkurencijos sumažėjimas PET rinkose, t. y. kartono kainų didėjimą (arba kainų nesumažinimą) ir mažesnes produktų inovacijas klientams bei vartotojams.

148. Be to, Komisijos teigimu, atsižvelgiant į su pirmuoju apeliacinio skundo pagrindu susijusius argumentus, Pirmosios instancijos teismas suklydo nuspręsdamas, kad Komisijos vertinimas dėl „potencialios“ konkurencijos sumažėjimo buvo neteisingas dėl to, kad PET naudojimo jautrių produktų pakavimui augimas „greičiausiai bus ne toks didelis, kaip mano Komisija“ [115].

149. Komisija taip pat ginčija Pirmosios instancijos teismo išvadą, kad jokiu būdu nebuvo „įrodyta, jog pašalinus ar gerokai sumažinus konkurencinį PET rinkų spaudimą, *Tetra* įgytų paskatų nemažinti savo kartono pakuočių kainų ir nesiimti inovacijų“ [116].

150. Šiuo klausimu ji pirmiausia pažymi, kad Pirmosios instancijos teismo vertinimas dėl „potencialios“ konkurencijos sumažėjimo poveikio kartono kainoms nepagrįstas dėl klaidingos prielaidos, jog PET sąnaudos yra didesnės už kartono sąnaudas (čia ji nurodo tai, ką minėjo pateikdama pirmą apeliacinio skundo pagrindą). Be to, dėl šio vertinimo Komisija Pirmosios instancijos teismo komentarus kritikuoja dėl aplinkybės, kad Pirmosios instancijos teismas apkaltino ją nesugebėjus paaiškinti, kodėl *Tetra* konkurentai negalėtų gauti naudos iš kartono kainų augimo: Komisijos nuomone, Pirmosios instancijos teismas neatsižvelgė į tai, kad konkurentai yra *ex hypothesi* susilpnėję dėl stiprios *Tetra* dominuojančios padėties. Be to, Komisija kaltina Pirmosios instancijos teismą neatsižvelgus į aplinkybę, kad įsigijusi pagrindinį PET rinkų subjektą, *Tetra* galėtų ramiai laukti, kol dauguma tų jos klientų, kurie kartoną pakeitė PET, per *Sidel* bet kuriuo atveju būtų „vėl susigrąžinti“.

151. Dėl „potencialios“ konkurencijos sumažėjimo poveikio inovacijoms Komisija taip pat teigia, kad Pirmosios instancijos teismas

114 — 323 punktas. Išskirta Komisijos.

115 — 324 punktas.

116 — 325 punktas.

pervertino tikėtiną *Tetra* dominuojančios padėties susilpnintų konkurentų reakciją. Galiausiai, Komisijos manymu, Pirmosios instancijos teismas klydo, pirma, nepastebėdamas skirtumo tarp PET naudojimo augimo sukelto spaudimo imtis inovacijų ir *Tetra* konkurentų kartono rinkose keliamo spaudimo ir, antra, teigdamas, kad šios bendrovės neseniai įdiegtos inovacijos nėra nulemtos PET spaudimo.

152. Prieš įvertinant šiuos prieštaravimus būtina patikslinti, kad, kaip pažymėjo *Tetra*, šio apeliacinio skundo pagrindo kontekste minima „potenciali" konkurencija neapima konkurencijos su įmonėmis, galinčiomis įžengti į kartono pakuočių rinkas, ir dėl to galinčiomis būti potencialiomis *Tetra* konkurentėmis šiose rinkose. Veikiau čia kalbama apie *netiesioginę* konkurenciją, kylančią dėl įmonių, aktyviai veikiančių kitose (nors ir gretutinėse) nei kartono pakuočių rinkose, kurios gamino pakavimo į PET, ekonomine prasme Komisijos laikyta „silpnu pakaitalu" kartonui, techniką [117]. Todėl toliau bus kalbama apie PET sukuriamą *netiesioginę*, o ne apie *potencialią* konkurenciją.

153. Tai pažymėjus, reikia sutikti su *Tetra*, jog negali būti manoma, kad gretimoje rinkoje pirmaujančios įmonės įsigijimo sukeltas netiesioginės konkurencijos sumažėjimas *savaime* lemia dominuojančios padėties sustiprinimą Reglamento Nr. 4064/89 2 straipsnio prasme. Turint galvoje Teisingumo Teismo praktikoje vartojamą gerai žinomą „dominuojančios padėties" sąvoką, veikiau būtina nustatyti, ar toks netiesioginės konkurencijos sumažėjimas gali padidinti dominuojančios įmonės „ekonominę galią", dėl ko ji galėtų dar labiau (ar lengviau) riboti „atitinkamoje rinkoje esančią „veiksmingą konkurenciją" ir turėtų galią elgtis dar labiau „nepriklausomai nuo savo *konkurentų, klientų ir galiausiai vartotojų*" [118].

154. Iš to taip pat išplaukia, kad savo analizėje Pirmosios instancijos teismas veikiau turėjo remtis būtent šia sąvoka, o ne teigti, kad Komisija turėjo įrodyti, jog netiesioginės konkurencijos sumažėjimas PET

117 — Žr. ginčijamo sprendimo 332 konstatuojamąją dalį, kurioje nurodoma, kad kartonas ir PET yra „techniniai pakaitalai, nes į abi pakavimo medžiagas galima pakuoti svarbiausius galutinio vartojimo produktų segmentus" ir ekonomine prasme gali būti laikomi „silpnais pakaitalais". Šiuo klausimu taip pat žr. ginčijamo sprendimo 163 konstatuojamąją dalį (cituota 10 punkte), kurioje atkreipiamas dėmesys į tai, kad PET ir kartono pakavimo rinkų apibrėžimas ateityje gali pasikeisti.

118 — 1979 m. vasario 13 d. Teisingumo Teismo sprendimas *Hoffman-La Roche prieš Komisiją* (85/76, Rink. p. 461, 38 punktas), išskirta mano.

rinkose galėjo sustiprinti „*Tetra* dominuojančią padėtį aseptinio kartono rinkose, *palyginti su jos konkurentais*". Tačiau manau, kad tai nėra ypač rimta klaida, kuri galėtų paneigti Pirmosios instancijos teismo padarytą išvadą, nes bet kuriuo atveju Komisijos pateiktus argumentus, parodančius, kad prognozuojamas netiesioginės PET rinkų konkurencijos sumažėjimo poveikis didėjant kartono kainoms (arba joms nemažėjant) ir mažėjant produktų inovacijomis, jis įvertino ir pripažino netinkamais dėl kelių klaidų.

155. Lygiai taip pat darytina išvada, kad Pirmosios instancijos teismo padarytos išvados nepaneigia klaidos, kurias jis galėjo padaryti vertindamas numatomą PET naudojimo skystų pieno produktų pakavimui augimą (žr. 103 ir 112 punktus) [119].

156. Be abejo, nuomonė, kad PET naudojimo augimas jautrių produktų pakavimui, „išskyrus aromatizuotų vaisių gėrimų ir arbatos (kavos) gėrimus, greičiausiai bus ne toks didelis, kaip mano Komisija", lėmė Pirmosios instancijos išvadą, kad „remiantis ginčijamame sprendime pateiktais įrodymais neįmanoma užtikrintai, kaip tai būtina koncentracijos draudimui pateisinti, nustatyti, ar pakeista koncentracija leistų *Tetra* atsidurti tokioje situacijoje, kai aseptinio kartono rinkose nuo savo konkurentų ji būtų mažiau priklausoma nei iki šiol" [120]. Tačiau Pirmosios instancijos teismas neapsiribojo šiuo teiginiu, o tęsė savo analizę, kurioje priėjo prie išvados, „kad su *Tetra* elgesiu ateityje susiję du faktiniai veiksniai, kuriais Komisija remiasi norėdama įrodyti tariamai neigiamą pakeistos koncentracijos poveikį aseptinio kartono rinkoms, teisiniu požiūriu *bet kuriuo atveju* nėra įrodyti" (išskirta mano). Konkrečiai, kaip jau buvo pažymėta, Pirmosios instancijos teismo nuomone, „nebuvo įrodyta, jog eliminavus ar gerokai sumažinus konkurencinį PET rinkų spaudimą, *Tetra* gautų paskatų nemažinti savo kartono pakuočių kainų ir nesiimti inovacijų" [121].

157. Pereinant prie Komisijos prieštaravimų dėl šios išvados įvertinimo reikia pastebėti, kad priešingai, nei teigia Komisija, Pirmosios instancijos teismo įvertinimas dėl netiesioginės konkurencijos PET rinkose sumažėjimo

119 — Šiuo atžvilgiu paminėtina, kad Komisijos prieštaravimas dėl Pirmosios instancijos teismo tariamai padarytų klaidų vertinant numatomą PET naudojimo pakuojant sultis augimą buvo pripažintas neturinčiu pagrindo (104 punktas).

120 — 324 punktas.

121 — 325 punktas.

poveikio kartono kainoms nėra negaliojantis dėl klaidingos prielaidos, kad PET sąnaudos yra didesnės už kartono sąnaudas (dėl iš tikrųjų Pirmosios instancijos teismo padarytos klaidos žr. 111 ir 112 punktus).

158. Faktiškai reikia atkreipti dėmesį į tai, kad aptardamas Komisijos nuomonę, jog koncentracija *Tetra* leistų išvengti kitu atveju būtino kartono kainų sumažinimo, Pirmosios instancijos teismas konstatavo:

i) „Dėl „kainai jautresnių" kartono klientų, kurie atliekant rinkos tyrimą Komisijai nurodė, kad jie „svarstytų kartono pakeitimą PET tik tuo atveju, jei kartono kainos padidėtų 20 % ar daugiau" <...>, yra aišku, kad jų išsilaikymui kartono rinkose kartono kainų sumažinimas nėra būtinas. Paprasčiausiai konstatuojant, kad „tie patys kainai jautrūs klientai tikriausiai būtų įtikinti kartono nekeisti į PET ir tuomet, jei kartono kainų sumažinimas padidintų kainų tarp kartono ir PET pakuočių linijų skirtumą" <...>, ginčijamame sprendime nepaaiškinama, kodėl, neįvykus koncentracijai, norėdama išlaikyti šiuos klientus *Tetra* turėtų sumažinti kainas. Šie klientai PET naudoti nepradėtų, nebent kartono kainos išaugtų bent 20 % arba atitinkamai sumažėtų PET kainos" [122].

ii) „Komisija Pirmosios instancijos teisme teigia, kad po koncentracijos įgyvendinimo *Tetra* galėtų lengviau padidinti kainas aseptinio kartono rinkose šiems klientams, tačiau ji konkrečiai nepaaiškina, kodėl *Tetra* konkurentai kartono rinkose, kurie taip pat dirba PET rinkoje, pavyzdžiui, *SIG* ir *Elopak*, iš to negalėtų gauti naudos" [123].

iii) „Dėl gėrimų gamintojų, kurie dėl ekonominių priežasčių kartoną pakeis PET nepaisant to, kad PET yra daug brangesnis už kartoną, kartono kainų suma-

122 — 327 punktas.
123 — Ten pat.

žinimas šiuos kainai nejautrius klientus nebūtinai įtikintų toliau naudoti kartono pakuotes“ [124].

iv) „Ginčijamas sprendimas neparodo, kodėl PET įrenginių rinkose dirbančios įmonės, kurios, nesant pakeistos koncentracijos, „norėdamos iškovoti kartono rinkai priklausančią dalį stipriai konkuruotų“ <...>, po aptariamos koncentracijos pakeistų savo elgesį. Jei *Sidel* spaudimas išnyktų, ginčijamas sprendimas nepaaiškina kodėl, jei *Sidel* konkurentai nebūtų susilpninti dėl sėkmingo sverto efekto panaudojimo, kitos PET įrenginių rinkose dirbančios įmonės *Tetra* klientams kartono rinkose toliau negalėtų reklamuoti PET privalumų“ [125].

159. Šiais teiginiais, kuriuos galima lengvai patikrinti, Pirmosios instancijos teismas atskleidė Komisijos argumentuose esančias logikos klaidas, negrįsdamas savo nuomonės – net ir iii punkte pateiktoje ištraukoje, kurioje yra vienintelė užuomina apie šį aspektą, – klaidinga prielaida, kad PET sąnaudos yra didesnės už kartono sąnaudas. Atidžiai perskaičius šią ištrauką aiškiai matyti, kad Pirmosios instancijos teismas tik aptarė Komisijos teiginį, jog kai kurie klientai bet kuriuo atveju pradės naudoti PET neatsižvelgdami į tai, kad „jis brangus ir tai įvyktų, net jei kartono kainos nesikeistų“ [126], ir iš to logiškai padarė išvadą, kad „kartono kainų sumažėjimas šiuos kainai nejautrius klientus nebūtinai įtikintų toliau naudoti kartono pakuotes“.

160. Kadangi nustatyta, kad Pirmosios instancijos teismo vertinimas nepaneigiamas dėl klaidingos prielaidos, jog PET sąnaudos yra didesnės už kartono sąnaudas, nemanau, kad Komisijos prieštaravimai yra pagrįsti dėl ii punkto, kuriuo ji kaltina Pirmosios instancijos teismą neteisingai neatsižvelgus į aplinkybę, kad *Tetra* konkurentai kartono rinkose *ex hypothesi* susilpninti dėl stiprios šios įmonės dominuojančios padėties.

161. Šiuo klausimu reikia sutikti su *Tetra* visų pirma dėl to, kad tokiu prieštaravimu

124 — 328 punktas.

125 — Ten pat.

126 — Citata iš ginčijamo sprendimo 397 konstatuojamosios dalies, kurioje teigiama, kad dauguma Komisijos atlikto rinkos tyrimo metu apklaustų bendrovių „aiškiai nurodė, jog jos vietoj kartono jau pradėjo naudoti arba pradės naudoti PET nepaisant to, kad PET yra brangesnis ar kad kartono kainos nesikeis“.

rizikuojama įrodyti per daug. Jei kas nors tik teoriškai svarstytų, kad vien dėl savo dominuojančios padėties *Tetra* kartono rinkose savaime galėtų „elgtis pakankamai nepriklausomai nuo savo konkurentų“ [127] ir todėl be jokios baimės dėl jų reakcijos netgi galėtų padidinti kainas, būtų sunku paaiškinti kodėl, turint galvoje jos dominuojančią padėtį kartono rinkoje, jei koncentracija neįvyktų, ši įmonė negalėtų daryti to paties, o turėtų bijoti netiesioginės ūkio subjektų, kurie dirba tik gretutinėse rinkose (*Sidel*) ir gamina mašinas pakuotėms iš medžiagos, kuri laikoma tik „silpnu pakaitalu“ kartonui, konkurencijos.

162. Toliau pažymėtina, kad priešingai, nei, atrodo, išplaukia iš Komisijos apeliacinio skundo, Pirmosios instancijos teismas atsižvelgė ne tik į kartono rinkose veikiančius *Tetra* konkurentus, bet ir į tuos konkurentus, kurie „veikia ir PET rinkose“. Taip jis nurodė ūkio subjektus, kurie PET rinkose galėtų gauti naudos iš kartono kainų padidinimo ir kurie tuo pačiu metu veikdami šių dviejų pakavimo medžiagų rinkose galėtų daryti didesnį konkurencinį spaudimą, taip pat turint omenyje, kad jiems, „skirtingai nei naujam ūkio subjektui, nebūtų taikomi jokie apribojimai dėl bendrų kartono ir SBM mašinų pasiūlymų“ [128].

163. Taigi, trumpai tariant, dėl netiesioginės konkurencijos sumažėjimo PET rinkose poveikio kartono kainoms nemanau, kad yra pagrįstas Komisijos prieštaravimas, jog Pirmosios instancijos teismas neįvertino, kad įsigijusi pirmaujantį ūkio subjektą PET rinkose *Tetra* turėtų didesnę laisvę didinti kartono kainas, žinodama, kad per *Sidel* ji galėtų vėl perimti daugumą klientų, kurie dėl šios priežasties pasirinko PET.

164. Kaip teisingai pažymėjo *Tetra*, Pirmosios instancijos teismo negalima kaltinti neįvertinus šio aspekto, nes jis nebuvo išnagrinėtas ginčijamame sprendime. Bet kuriuo atveju pažymėtina, kad net įsigijus *Sidel*, *Tetra* klientų vykdomas kartono pakeitimas PET naujam ūkio subjektui tikrai nebūtų ekonomiškai nesvarbus. Yra aišku, kad tam tikras *Tetra* klientų praradimas rinkose, kuriose ji dominavo ir galėjo už-

127 — Žr. pirmiau minėto sprendimo *Hoffman-La Roche prieš Komisiją* 38 punktą.

128 — 330 punktas.

sitikrinti didelę pelno maržą, tik iš dalies galėtų būti atsvertas viltimi vėl perimti šiuos klientus tokiose rinkose, šiuo atveju PET rinkoje, kurios sparčiai vystosi ir pasižymi aktyvia konkurencija [129].

165. Pereinant prie netiesioginės konkurencijos sumažėjimo PET rinkose poveikio inovacijoms reikia pažymėti, kad skundo pagrindas dėl *Tetra* konkurentų atsako pervertinimo turi būti *mutatis mutandis* atmestas dėl priežasčių, išdėstytų dėl panašaus argumento, susijusio su kartono kainomis (žr. 161 ir 162 punktus).

166. Galiausiai dėl argumento, kuriame Komisija tvirtina, kad Pirmosios instancijos teismas tinkamai neįvertino spaudimo diegti inovacijas augant PET naudojimui pobūdžio ir kad jis klaidingai teigė, jog *Tetra* neseniai įdiegtų inovacijų ėmėsi ne dėl tos medžiagos daromo spaudimo, taip pat manau, kad Komisija iškėlė faktų klausimus, nepatenkančius į Teisingumo Teismo kompetencijos sritį (žr. 59–61 punktus).

167. Atsižvelgiant į visas aptartas aplinkybes darytina išvada, kad ketvirtasis apeliacinio skundo pagrindas atmestinas.

Dėl apeliacinio skundo pagrindo dėl Tetra *dominuojančios padėties sukūrimo SBM mašinų rinkoje*

168. Paskutiniu savo apeliacinio skundo pagrindu Komisija kritikuoja Pirmosios instancijos teismo išvadą, kad „ginčijamame sprendime nebuvo teisės požiūriu pakankamai įrodyta, kad naujas ūkio subjektas iki 2005 m. galės užimti dominuojančią padėtį mažo ir didelio galingumo mašimų rinkose ir šių rinkų atžvilgiu bus įvykdytos reglamento 2 straipsnio 3 dalies sąlygos“ [130].

169. Toliau trumpai įvertinsiu apibendrintus prieštaravimus, kuriuos Komisija iškėlė dėl tariamų Pirmosios instancijos teismo pada-

129 — Aišku, situacija (bent jau iš dalies) tikrai būtų kitokia, jei naujas ūkio subjektas sugebėtų sėkmingai naudoti sverto efektą perkeliant *Tetra* įtaką kartono rinkoje tam, kad į *Sidel* pritrauktų tuos savo klientus, kurie nori pradėti naudoti PET ir taip užimti dominuojančią padėtį kai kuriose ar visose PET rinkose. Tačiau turint galvoje, kad šiuo klausimu Komisijos padarytas vertinimas Pirmosios instancijos teismo buvo atmestas, svarstyti šio scenarijaus negalima.

130 — Skundžiamo sprendimo 307 punktas.

rytų klaidų, susijusių su SBM mašinų (didelio ir mažo galingumo) rinkomis, kad vėliau būtų galima nustatyti, ar nustatytos klaidos gali paneigti Pirmosios instancijos teismo išvadas.

a) Komisijos prieštaravimai

170. Pradėdama nuo teiginių dėl mažo galingumo SBM mašinų, Komisija visų pirma prieštarauja dėl to, kad Pirmosios instancijos teismas *Sidel* 1998–2000 m. turėtą rinkos dalį (mažesnę nei 40 %) nustatė neatsižvelgdamas į aplinkybę, kad ginčijamas sprendimas parodo, jog 2001 m. ši dalis išaugo iki 40–50 % [131].

171. Tačiau, kaip pažymi *Tetra*, atrodo, kad Pirmosios instancijos teismas pagrįstai galėjo atsižvelgti į 1998–2000 m. laikotarpį, nes būtent šiuo laikotarpiu iš esmės rėmėsi Komisija. Komisijos paminėta ginčijamo sprendimo konstatuojamoji dalis (kaip ir pirmesnė Pirmosios instancijos teismo cituota konstatuojamoji dalis [132]) faktiškai parodė *Sidel*, *Tetra* ir jų pagrindinių konkurentų „1998–2000 m. laikotarpiu" užimamas rinkos dalis, ir tik išnašoje buvo paminėtos *Sidel* ir *Tetra* 2001 m. rinkų dalys (be to, jos nebuvo palygintos su tuo pačiu laikotarpiu jų pagrindinių konkurentų užimtomis dalimis).

172. Nepagrįstas atrodo ir tolesnis prieštaravimas, kuriuo Komisija kritikuoja Pirmosios instancijos teismo teiginį, kad „*Tetra* pasitraukus iš šios rinkos, naujo ūkio subjekto padėtis iš esmės prilygs dabartinei *Sidel* padėčiai" [133], kuriuo neatsižvelgiama į nedelsiamą *Sidel* padėties sustiprėjimą dėl daugelio sprendime nurodytų veiksnių (*Tetra* finansinė ir prekybinė galia, jos vardas aseptinio kartono rinkoje, jos kaip pirmaujančios įmonės privalumai, kuriais ji naudojasi klientų, norinčių kartoną pakeisti PET, atžvilgiu, ir jos dominuojanti padėtis kartono rinkoje) [134].

131 — Atrodo, kad Komisija nurodo skundžiamo sprendimo 272 punktą, kuriame pažymėta, jog „Komisija ginčijamame sprendime pripažįsta, kad mažo galingumo SBM mašinų rinkoje *Sidel* 2000 m. EEE turėjo (30–40 %) rinkos dalį apskaičiuojant pagal galingumą ir pagal parduotus vienetus (233 konstatuojamoji dalis)". Siekdama įrodyti Pirmosios instancijos teismo klaidą Komisija nurodo ginčijamo sprendimo 266 konstatuojamąją dalį. Kadangi dėl konfidencialumo Oficialiame leidinyje paskelbtoje sprendimo versijoje nurodoma ne tiksli rinkos dalis, o tik jos ribos, manau, kad išvadoje reikėtų vadovautis tuo pačiu kriterijumi.

132 — Žr. 131 išnašą.

133 — Skundžiamo sprendimo 280 punktas.

134 — Šiuo klausimu Komisija nurodo ginčijamo sprendimo 376–387 konstatuojamąsias dalis.

173. Reikėtų pritarti *Tetra*, kad šie veiksniai buvo bendrai nurodyti ginčijamame sprendime (kuriame vis dėlto nebuvo atsižvelgta į šios įmonės siūlomus prisiimti įsipareigojimus) siekiant akcentuoti naujo ūkio subjekto pirmavimą ir globalų stiprumą dėl jo veiklos visose nagrinėjamose rinkose, o ne pabrėžti konkretų ir nedelsiamą *Sidel* padėties sustiprėjimą mažo galingumo SBM mašinų rinkoje. Esant tokioms aplinkybėms manau, jog Pirmosios instancijos teismas galėjo pagrįstai nuspręsti, kad dėl *Tetra* pasitraukimo iš šios rinkos naujo ūkio subjekto padėtis *Sidel* atžvilgiu iš esmės būtų likusi nepakitusi.

174. Galiausiai neatrodo, kad galima pritarti prieštaravimui dėl Pirmosios instancijos teismo teiginio, jog „ginčijamame sprendime nėra pakankamos mažo galingumo SBM mašinų naudojimo šiuo metu ir ateityje analizės“ [135].

175. Šiuo prieštaravimu Komisija kaltina Pirmosios instancijos teismą pagrindus savo sprendimą dviem nesvarbiais aspektais: pirma, mažo galingumo SBM mašinų svarba nejautrių produktų pakavimui, kuri nėra svarbi, jei būtų pritarta Komisijos siūlomam SBM mašinų rinkos segmentavimui; antra, klientų, kurie pasirinktų didelio arba mažo galingumo SBM mašinas jautrių produktų pakavimui, santykiu [136], kuris taip pat nėra svarbus vertinant *Tetra* galimybes pasinaudoti savo dominuojančia padėtimi kartono rinkoje ir sverto efektu siekiant užimti tokią padėtį ir mažo galingumo SBM mašinų rinkoje.

176. Vis dėlto dėl pirmo aspekto konstatuotina, kad Komisijos pateiktam atskirų jautrių produktų pakavimui skirtų SBM mašinų rinkų apibrėžimo vertinimui nebuvo pritarta (žr. 145 punktą). Dėl antro aspekto pažymėtina, kad nėra akivaizdu, jog jautrius produktus ketinančių pakuoti PET klientų pasirinkimas būtų nesvarbus vertinant pasikeitimus mažo galingumo SBM rinkoje ir galimybę naujam ūkio subjektui joje užimti dominuojančią padėtį. Bendresne prasme neaišku, kaip Pirmosios instancijos teismui

135 — 280 punktas.

136 — Šiuo klausimu Komisija pirmiausia mini Pirmosios instancijos teismo teiginį, kad „didelę dalį jautrių produktų pakavimui naudojamų SBM mašinų greičiausiai sudarys mažo galingumo mašinos“ (skundžiamo sprendimo 279 punktas).

galima priekaištauti dėl to, kad jis išnagrinėjo, ar Komisijos vertinimas dėl tokios dominuojančios padėties užėmimo buvo pagrįstas tikslia ir išsamia atitinkamos rinkos dinamikos analize.

177. Pereinant prie argumentų, susijusių su didelio galingumo SBM mašinų rinka, visų pirma pažymėtina, kad Komisijos prieštaravimas dėl to, kad Pirmosios instancijos teismas neatsižvelgė į nedelsiamą *Sidel* padėties sustiprėjimą dėl 172 punkte [137] nurodytų veiksnių, turi būti *mutatis mutandis* atmestas dėl tų pačių priežasčių, kurios nurodytos 173 punkte.

178. Kita vertus, prieštaravimas dėl Pirmosios instancijos teismo teiginio, kad „pirmaujančios įmonės privalumai (kuriuos *Tetra* turėtų klientų, ketinančių pradėti naudoti PET, atžvilgiu) buvo pervertinti" [138], atrodo iš dalies pagrįstas.

179. Iš tikrųjų manau, kad dėl skystų pieno produktų pakuočių Komisija teisingai teigia, jog Pirmosios instancijos teismo vertinimo reikšmę sumažina klaidos, kurias jis padarė vertindamas PET naudojimo augimą (žr. 103 punktą) ir visų pirma santykį tarp šios medžiagos ir HDPE (žr. 98 punktą). Iš skundžiamo sprendimo aišku, kad, kalbant apie aptariamų produktų pakavimą, Pirmosios instancijos teismas pirmaujančios įmonės privalumus laikė „pervertintais" iš esmės todėl, kad i) „prognozuojamas PET naudojimo tarp *Tetra* <...> klientų aseptinio kartono rinkoje didėjimas nėra didelis" [139] ir ii) „būtent dėl šviežio pieno ginčijamas sprendimas pakankamai neišnagrinėja santykio tarp HDPE ir PET" [140].

180. Tačiau atrodo, kad negali būti pritarta tai Komisijos prieštaravimo daliai, kurioje kritikuojamas pirmaujančios įmonės privalumų klientų, ketinančių stiklą pakeisti PET, atžvilgiu vertinimas, ir visų pirma teigiama, jog Pirmosios instancijos teismas: i) neįvertino aplinkybės, kad gėrimus į stiklo pakuotes pakuojantys klientai retai naudoja vien šią

137 — Šiuo klausimu Komisija daro nuorodą į Pirmosios instancijos teismo teiginį, kad „*Tetra* šioje (mažo galingumo SBM mašinų) rinkoje niekaip neprisidėtų prie naujo ūkio subjekto galios" (skundžiamo sprendimo 284 punktas).

138 — 288 punktas.

139 — 288 punktas.

140 — 289 punktas. Dėl santykio tarp HDPE ir PET Pirmosios instancijos teismas pirmiausia konstatuoja, kad „bent jau tikėtina, jog dabartiniai *Tetra* klientai, kurie šviežio pieno gamybos srityje nori iš dalies pradėti naudoti plastiką, pasirinks HDPE, o ne PET" (ten pat).

medžiagą; ii) iškreipė faktus konstatavęs, kad *Tetra* konkurentai, „dirbantys stiklo ir PET pakuočių rinkose", pavyzdžiui, SIG, *Krones* ir KHS, galėtų „įgyti reikšmingų privalumų <...> kaip pirmaujančios įmonės" [141].

181. Iš esmės reikia sutikti su *Tetra*, kad šie Komisijos argumentai atmestini, nes jie pagrįsti ginčijamame sprendime nepaminėta informacija [142] (žr. 106 punktą) ir bet kuriuo atveju, kiek tai visų pirma susiję su ii punktu, iškelia faktų klausimus, kurie nepatenka į Teisingumo Teismo kompetencijos sritį (žr. 59–61 punktus).

182. Be to, atrodo nepagrįstas prieštaravimas, kuriuo Komisija kaltina Pirmosios instancijos teismą nustačius, kad „ginčijamame sprendime turėjo būti išsamiau įvertinta, kaip ši konkurencija galės pasipriešinti naujo ūkio subjekto naudojamam sverto efektui" [143] ir pažymėjus, kad „nuvertinusi dabartinės SIG padėties didelio galingumo mašinų rinkoje svarbą ir sumenkinusi kitų pagrindinių naujo ūkio subjekto konkurentų, ypač SIPA ir *Krones*, užimamą padėtį toje rinkoje, Komisija padarė klaidą" [144].

183. Priešingai, nei teigia Komisija, nemanau, kad Pirmosios instancijos teismas iškraipė sprendimo turinį (visų pirma konstatavęs, kad nebuvo įvertinta *Sidel* padėtis SBM mašinų rinkose, palyginti su jos konkurentais) [145] ar kad jis Komisijos nuomonę pakeitė savąja.

184. Veikiau Pirmosios instancijos teismas paprasčiausiai pripažino, kad dėl didelio ir neginčijamo šių trijų *Sidel* konkurentų (SIG, SIPA ir *Krones*) rinkos dalių didėjimo pastaraisiais metais ir atsižvelgiant į *Tetra* administracinės procedūros metu pateiktas pastabas, Komisija negalėjo apsiriboti tik bendromis sprendime pateikiamomis pastabomis, o privalėjo nuodugniau įvertinti šių trijų bendrovių konkurencinę galią ir gebėjimą reaguoti. Pirmosios instancijos teismas pažymėjo, kad ginčijamame sprendime ypa-

141 — 290 punktas.

142 — Komisija bando pagrįsti savo vertinimus ginčijamu sprendimu tik dėl i punkto (14 ir 335 konstatuojamosios dalys). Tačiau užuot pateikusi kokių nors įrodymų, kad jame nustatyta, jog į stiklą gėrimus pakuojantys klientai naudoja vien tik stiklą, Komisija cituoja ištraukas, kuriose bendrai teigiama, kad „gėrimų bendrovės savo produktų pakavimui vis labiau naudoja skirtingų medžiagų mišinį", ir kaip vienintelį pavyzdį nurodo *Coca Cola* gėrimą, kuris „parduodamas išpilsčius jį į stiklą, PET ir aliuminines skardines" (14 konstatuojamoji dalis).

143 — 294 punktas.

144 — 297 punktas.

145 — Šiuo klausimu Komisija nurodo ginčijamo sprendimo 232–248, 293–300, 303–310 ir 369–387 konstatuojamąsias dalis.

tingi vertinimai pateikti tik dėl SIG (ko iš esmės negalima ginčyti) ir nusprendė, kad šie vertinimai pakankamai neatsako į *Tetra* iškeltus konkrečius ir tinkamus klausimus [146]. Todėl teiginys, kad ginčijamame sprendime šių trijų bendrovių padėtis buvo „nuvertinta" ar „sumenkinta", turi būti vertinamas būtent šiuo požiūriu, t. y. kad Komisija jų padėčiai neskyrė tokio dėmesio, kuris, turint galvoje bylos aplinkybes, buvo būtinas.

185. Be to, reikia pridurti, kad ta prieštaravimų dalis, kurioje Pirmosios instancijos teismas kaltinamas, jog apibrėždamas tam tikrus privalumus, kuriais naudojosi *Sidel* konkurentai, iškraipė faktines aplinkybes, iškelia faktų klausimus, kurie nepatenka į Teisingumo Teismo kompetencijos sritį (žr. pirmesnius 59–61 punktus).

186. Galiausiai paskutinis prieštaravimas dėl paruošėjų galimybės priešintis sverto efektui atrodo pagrįstas. Šiame prieštaravime Komisija tvirtina, kad Pirmosios instancijos teismas pakankamai nepagrindė savo teiginių, savo sprendime neatsakė į Komisijos pateiktus argumentus ir neteisėtai pakeitė apelianto nuomonę savąja.

187. Reikia sutikti su Komisija, kad Pirmosios instancijos teismas pakankamai nepaaiškino, kokie buvo tyrimo trūkumai, loginės ar kitos klaidos, kurios, jo manymu, paneigė Komisijos išvadą, kad paruošėjai „tam tikru mastu buvo priklausomi nuo *Sidel* ir toliau būtų priklausomi nuo naujo ūkio subjekto" [147]. Nevertindamas išsamios Komisijos analizės darant šią išvadą [148], Pirmosios instancijos teismas paprasčiausiai konstatavo, kad: i) „atsižvelgiant į dabartinės konkurencijos lygį, įskaitant didelio galingumo SBM mašinų rinkoje, išvada dėl paruošėjų priklausomybės nuo *Sidel* nėra įtikinanti" ir ii) „jei naujo ūkio subjekto pasiūlytos pardavimo sąlygos taptų mažiau patrauklios, paruošėjai tokias mašinas visada galėtų pirkti iš vieno iš dabartinių *Sidel* konkurentų" [149].

146 — Visų pirma žr. skundžiamo sprendimo 295 punkte išdėstytus argumentus.

147 — 310 konstatuojamoji dalis.

148 — Žr. ginčijamo sprendimo 303–310 konstatuojamąsias dalis.

149 — Skundžiamo sprendimo 305 punktas. Šiam nagrinėjimui neatrodo svarbus tolesnis patikslinimas, kad „*SIG* ir *Elopak* (paruošėjams) taip pat galėtų pasiūlyti kartono įrenginius, jei paruošėjų klientai norėtų bendro PET ir kartono pakuočių įrenginių tiekimo", nes Komisija nesusiejo paruošėjų priklausomybės nuo *Sidel* ar nuo naujo ūkio subjekto su bendro PET ir kartono pakuočių renginių tiekimo poreikiu.

188. Kaip, matyt, reikėtų suprasti, Pirmosios instancijos teismas nusprendė, kad Komisijos išvada, jog paruošėjai yra priklausomi nuo *Sidel*, „nėra įtikinama" tik todėl, kad SBM mašinas jie galėjo pirkti iš šios bendrovės konkurentų. Tačiau taip Pirmosios instancijos teismas neįvertino aplinkybės, kad nors Komisija pati pripažino, jog paruošėjai galėjo „kreiptis į kitus SBM mašinų tiekėjus dėl naujų mašinų pirkimo, jų kūrimo ir preformų bandymo", atsižvelgdama į savo rinkos tyrimą, ji vis dėlto nusprendė, kad „dėl perėjimo sąnaudų ir būtinybės toliau naudoti jau nupirktas *Sidel* mašinas dabartinė paruošėjų priklausomybė nuo *Sidel* lygis dar išliks ilgesnį laiką" [150].

189. Todėl atrodo akivaizdu, kad nors Pirmosios instancijos teismas galbūt galėjo rasti tyrimo trūkumų, loginių ar kitų klaidų Komisijos argumentuose, jis negalėjo atmesti jos padarytos išvados nepateikdamas pakankamų motyvų. Taip pat pažymėtina, kad *Tetra* argumentai, siekiant pateisinti Pirmosios instancijos teismo nuomonę dėl paruošėjų galimybės reaguoti, nepaisant jų vertingumo, negali ištaisyti motyvavimo stokos, kuriuo pasižymi skundžiamas sprendimas.

b) Klaidų Pirmosios instancijos teismo išvadoje poveikis

190. Dėl pirmiau paminėtų priežasčių manau, kad pripažintini pagrįstais tokie prieštaravimai: i) prieštaravimas dėl pirmaujančios įmonės privalumų, kiek jie susiję su skystų pieno produktų pakavimu (žr. 178 ir 179 punktus), ir ii) prieštaravimas dėl paruošėjų galimybės pasipriešinti sverto efektui (186 punktas).

191. Vis dėlto, mano nuomone, Pirmosios instancijos teismo padarytos klaidos, kurios buvo aiškiai atskleistos šiais prieštaravimais, negali panaikinti jo išvados, kad „ginčijamame sprendime nebuvo teisės požiūriu pakankamai įrodyta, kad naujas ūkio subjektas iki 2005 m. galės užimti dominuojančią padėtį mažo ir didelio galingumo mašinų rinkose ir šių rinkų atžvilgiu bus įvykdytos reglamento 2 straipsnio 3 dalies sąlygos" [151].

150 — Ginčijamo sprendimo 310 konstatuojamoji dalis.

151 — Skundžiamo sprendimo 307 punktas.

192. Tokia išvada atrodo visiškai pagrįsta dėl daugybės ginčijamo sprendimo trūkumų, kuriuos Pirmosios instancijos teismas nurodė, remdamasis vertinimais, kurie šiame procese nebuvo ginčyti arba buvo ginčyti pateikiant nepagrįstus prieštaravimais. Nagrinėti šio klausimo vardijant ilgą atitinkamų trūkumų sąrašą nėra būtina ir galima apsiriboti nuoroda, kad, be konstatuotų trūkumų, kuriems nesėkmingai buvo prieštaraujama šiame apeliaciniame procese, paminėtini tokie trūkumai: i) neatsižvelgimas į tam tikro elgesio neteisėtumą ir *Tetra* pasiūlytus elgesio įsipareigojimus kaip į tikėtiną paskatą nenaudoti sverto efekto (trūkumas, kuriam buvo nesėkmingai prieštaraujama pateikiant antrąjį apeliacinio skundo pagrindą) ir ii) atskirų SBM mašinų jautrių produktų pakavimui rinkų nustatymas (trūkumas, kuriam buvo nesėkmingai prieštaraujama pateikiant trečiąjį apeliacinio skundo pagrindą).

193. Iš to išplaukia, kad pritarimas dviem 190 punkte minėtiems prieštaravimams savaime negali paneigti Pirmosios instancijos teismo išvados dėl dominuojančios padėties sukūrimo mažo ir didelio galingumo SBM mašinų rinkose.

Baigiamosios pastabos dėl apeliacinio skundo pagrįstumo

194. Atsižvelgiant į visas pirmiau aptartas aplinkybes, reikia pripažinti, kad nors įvairūs Komisijos iškelti prieštaravimai pasirodė esantys pagrįsti, jie nėra pakankami, kad būtų panaikintos Pirmosios instancijos teismo išvados dėl *Tetra* dominuojančios padėties sustiprinimo kartono rinkose ir dominuojančios padėties sukūrimo mažo ir didelio galingumo SBM mašinų rinkose.

195. Šioje situacijoje reikia pažymėti, kad pagal nusistovėjusią teismo praktiką, „jeigu Pirmosios instancijos teismo sprendimo motyvuose yra Bendrijos teisės pažeidimų, bet rezoliucinė sprendimo dalis yra pagrįsta dėl kitų teisinių priežasčių, apeliacinis skundas turi būti atmestas“ [152].

152 — 2002 m. gruodžio 10 d. Teisingumo Teismo sprendimas *Komisija prieš Camar ir Tico* (C-312/00 P, Rink. p. I-11355, 57 punktas). Tuo pačiu klausimu žr. 1992 m. birželio 9 d. Teisingumo Teismo sprendimą *Lestelle prieš Komisiją* (C-30/91 P, Rink. p. I-3755, 28 punktas); 1994 m. gruodžio 15 d. Sprendimą *Finsider prieš Komisiją* (C-320/92 P, Rink. p. 5697, 37 punktas) ir 2000 m. liepos 13 d. Sprendimą *Salzgitter prieš Komisiją* (C-210/98 P, Rink. p. I-5843, 58 punktas).

196. Atsižvelgiant į tai, kad skundžiamo sprendimo dėl ginčijamo sprendimo panaikinimo rezoliucinė dalis yra tikrai pagrįsta dėl daugelio teisinių pagrindų, patvirtinančių Pirmosios instancijos teismo išvadas dėl *Tetra* dominuojančios padėties sustiprinimo kartono rinkose ir dominuojančios padėties sukūrimo mažo ir didelio galingumo SBM mašinų rinkose, manau, kad Komisijos apeliacinis skundas atmestinas.

Bylinėjimosi išlaidos

197. Pagal Procedūros reglamento 69 straipsnio 2 dalį, atsižvelgiant į išvadas, prie kurių buvo prieita dėl apeliacinio skundo atmetimo, manau, kad bylinėjimosi išlaidas turi padengti Komisija.

IV — Išvada

198. Dėl pirmiau išdėstytų argumentų siūlau Teisingumo Teismui priimti tokį sprendimą:

— atmesti apeliacinį skundą,

— priteisti iš Komisijos bylinėjimosi išlaidas.